

^ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 45 (605) 01-07 Çileyə pəş, dekabr, sal. il 2024
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

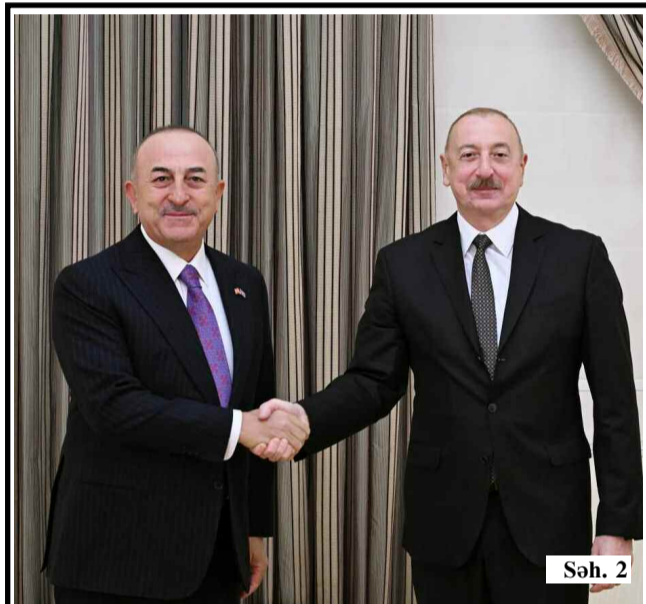
Qiyməti: 40 qəpik
Həjəy: 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbāhəddin Eləglu

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoqlunu qəbul edib

Səh. 14

Nəcirvan Barzanî: Zanîngeha Amerikî ya Kurdistanê bûye mîna keke berçav a perwerdehiya bi kalîte li Kurdistan û İraqê

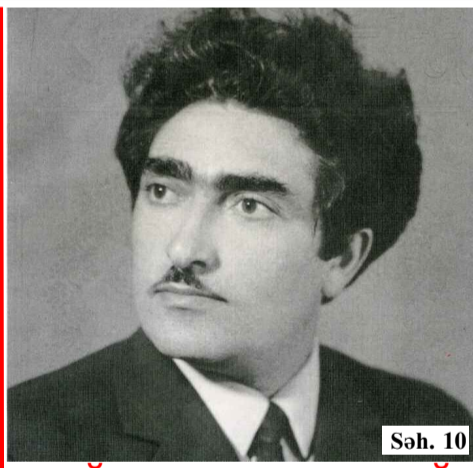
Səh. 2

Serok Barzanî û Balyozê Tirkîyeyê pəwendiyên dualî gotûbêj dikan

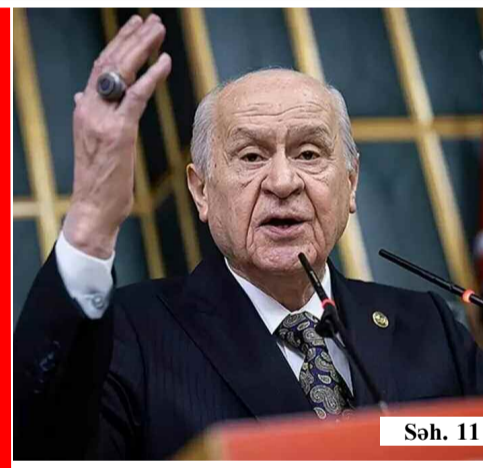
Səh. 3

Biz türkmanlar Mesud Barzani cənablarının yardımı ilə İraqda bir millət kimi tanındıq

Səh. 10

ÇAĞIRIR QARABAĞ,
ÇAĞIRIR LAÇIN

Səh. 11

Bahçeli yine döktürdü, Kürtler canımızdır dedi Minbiç'i işgal sinyali verdi

Səh. 16

Mesrûr Barzanî û Balyozê Tirkîyeyê pəşhatên dawî yên İraq û navçeyê guftûgo dikan

Prezident İlham Əliyev El-Salvadorun ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Səh. 2

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında Kürd Xalqının rolu

Səh. 4

KÜRDLƏR VƏ KÜRDÜSTAN

Səh. 5

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN "ŞƏRƏFNAMƏ" ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Səh. 6

Gavek berbi Zimanê Kurdî KURD dilinə doğru bir addım

Səh. 7

Qoy heç kim türkman xalqını öz mənafeyinə qurban etməsin

Səh. 8

Səh. 14

Hizbulahê piştəvaniya xwe ji bo Rejîma Beşar Esed ragehand

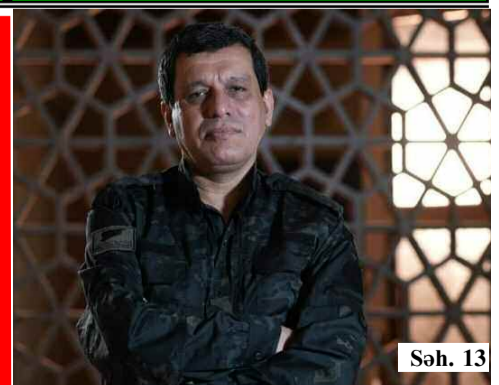
Səh. 17

Pentagon: Hêzên me li Sûriyeyê di rewşa amadehiyê de ne

Səh. 15

DEM Partiyê ji bo hevdişina bi Ocalan re serlêdan kiribû: Wezaretê bersiv da

Səh. 13

Mezlûm Ebdî li ser şer û pevçûnan daxuyaniyek belav kir

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 4-də Türkiyənin sabiq xarici işlər naziri, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin millət vəkili və NATO Parlament Assambleyasındakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Mövlud Çavuşoğlunu qəbul edib.

Mövlud Çavuşoğlu Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Rəcəb Tayyib Ərdoğanı çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı Mövlud Çavuşoğluna Qərbi Azərbaycan İcmasının Bakıda keçirəcəyi Beynəlxalq Konfransda iştirakına görə minnətdarlığını bildirərək, bu tədbirin əhəmiyyətinə toxundu.

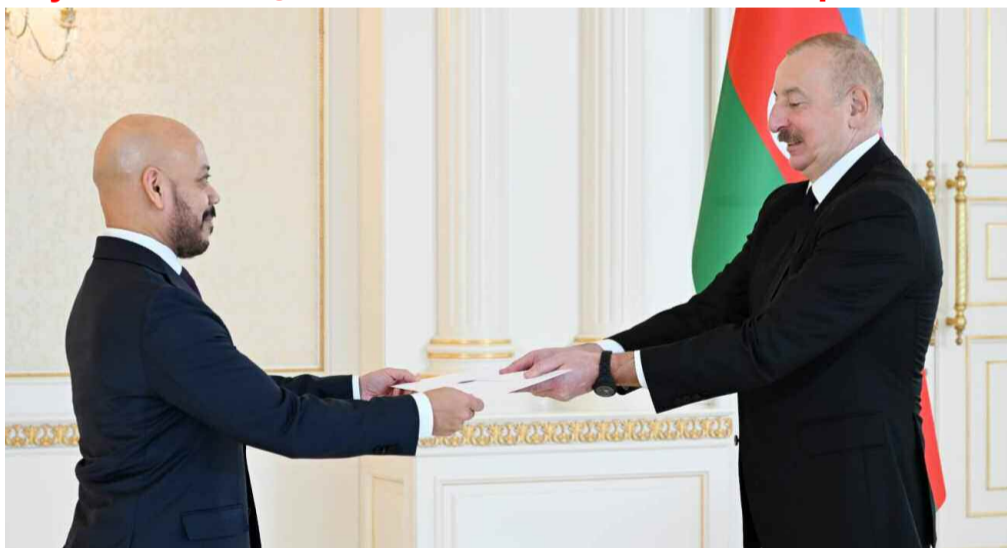
Mövlud Çavuşoğlu da öz növbəsində bu konfransın önəmini vurğuladı və tədbirə dəvətə görə minnətdarlığını bildirdi.

O, Azərbaycanda bu il keçirilmiş parlament seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının qələbəsi münasibətilə təbriklərini çatdırdı. Eyni zamanda Azərbaycanın ev sahibliyi etdiyi COP29-un çox yüksək səviyyədə təşkil olunması ilə bağlı

Prezident İlham Əliyevi təbrik edən Mövlud Çavuşoğlu bu tədbiri tarixi zirvə toplantısı kimi qiymətləndirərək, burada qəbul edilmiş qərarların böyük önəm daşdığını vurğuladı.

Dövlətimizin başçısı da COP29-un yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu və əhəmiyyətini qeyd edərək, Türkiyə Prezidentinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin həmin tədbirdə iştirakını bir daha yüksək qiymətləndirdi və bunun COP29-un önəminin daha da artırılması işinə töhfə verdiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev xeyli sayda dövlət və hökumət başçısının, qonaqların tədbirdə iştirakına toxundu və konfransın qərarların qəbul edilməsi baxımından çox uğurlu olduğunu dedi, COP29-un Azərbaycanın potensialını və liderlik qabiliyyətini bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdiyini vurğuladı. Dövlətimizin başçısı bunun Türk dünyasının da növbəti bir uğuru olduğunu dedi. Görüşdə ölkələrimiz arasında dostluq, qarداşlıq və mütərəflik münasibətlərinin bütün sahələrdə, o cümlədən parlamentlərarası sahədə uğurla inkişaf etdiyi bildirilərək, əlaqələrimizin bundan sonra da möhkəmlənəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Prezident İlham Əliyev El-Salvadorun ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirinin etimadnaməsini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 3-də El-Salvador Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Enrike Haime Kalderonun etimadnaməsini qəbul edib. Səfir etimadnaməsini dövlətimizin başçısına təqdim etdi. Prezident İlham Əliyev səfirə söhbət etdi.

Dövlətimizin başçısı əməkdaşlığımızın qurulması istiqamətində səfirin öz söylərini əsirgəməyəcəyinə, bu baxımdan onun Azərbaycanın rəsmi qurumları ilə səmərəli əlaqələr quraçağına ümidvar olduğunu bildirərək, bir sıra sahələrdə, o cümlədən iqtisadi əməkdaşlıqla bağlı imkanların müəyyənəndirilməsinin zəruriliyini vurğuladı. Səfir, ilk növbədə, COP29-da ölkəsinin iştirakını məmnunluqla xatırlayaraq, bu tədbirin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidentini təbrik etdi. O vurğuladı ki, COP29-un təşkili, ölkəmizin inkişafı və əldə etdiyi nailiyyətlər, Bakı şəhərinin gözəlliyi bu tədbir zamanı El-Salvadorun Azərbaycanı səfərə

gəlmiş nümayəndə heyətinə dərin təəssürat bağışlayıb.

Bu il Azərbaycanla El-Salvador arasında diplomatik münasibətlərin yaradılmasının 25 illiyinin qeyd edildiyini deyən Enrike Haime Kalderon müxtəlif istiqamətlərdə əməkdaşlığın qurulmasının vacibliyinə, o cümlədən infrastruktur, nəqliyyat, enerji sahələri üzrə ölkəsinə investisiya qoyuluşu imkanlarının müəyyən edilməsinin önəminə toxundu. Səfir Azərbaycanın enerji sahəsində böyük uğurlar qazandığını vurğulayaraq, bu istiqamətdə ölkəmizin təcrübəsinin öyrənilməsində maraqlı olduğunu bildirdi. Dövlətimizin başçısı əlaqələrimizin irəli aparılması üçün, ilk növbədə, adi insanların və biznes dairələrinin ölkələrimiz barədə daha çox məlumatlanmalarının vacibliyinə toxundu. Söhbət zamanı Azərbaycanla El-Salvador arasında iqtisadiyyat, ticarət, turizm, təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlıq üçün böyük perspektivlərin olduğu qeyd edildi.

Serok Barzanî û Balyozê Tirkîyeyê pêwendiyên dualî gotûbêj dikin

Serok Mesûd Barzanî îro 5ê Berçile pêşwazî li Balyozê Tirkîyeyê li Iraqê Anil Bora İnan kir.

Di hevdîtîne de, proseya siyasî ya Herêma Kurdistanê û pêngavên piştî hîlbijartinan û pêkanîna hikûmeta nû ya Herêma Kurdistanê hatin gotûbêjkirin. Herwiha ronahî hate xistin ser pêwendiyên di

navbera her du hikûmetên Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federal a Iraqê de.

Her di hevdîtîne de, ronahî hate xistin ser peywendiyên dualî û tekezî li ser hevahengî û pêşxistina pêwendiyên hate kirin.

Pêşhatên dawî yên li navçeyê, mijareke din a vê hevdîtîne bû.

Nêçîrvan Barzanî û Balyozê Îtalya rewşa Sûriyê gotûbêj kirin

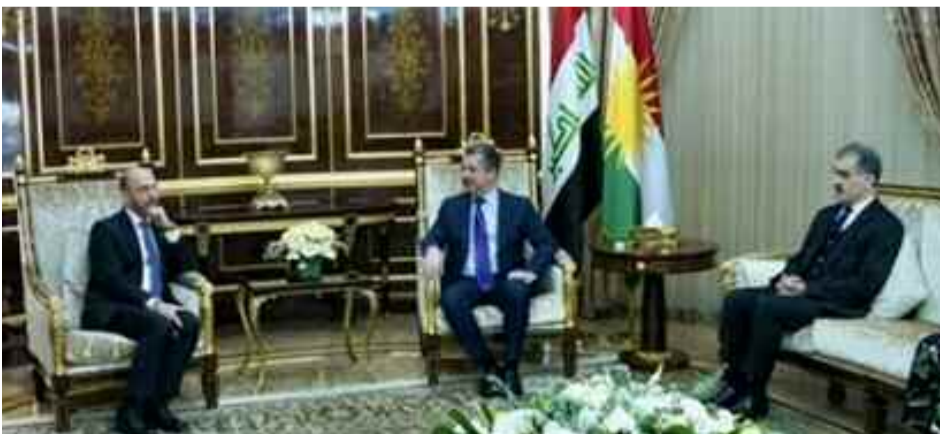
Nêçîrvan Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwazîya Nicolò Fontana Balyozê nû yê Îtalyayê li Iraqê kir û di civînê da Serok Nêçîrvan Barzanî pîrozbahîya destbikarbûnê li Nicolò Fontana kir û ji bo serxistina erkê wî hemû hevkarî û piştevaniya xwe û Herêma Kurdistanê û aliyên peywendîdar nîşan da û her wiha dupat kir ku Herêma Kurdistanê dixwaze peywendiyên xwe bi Îtalyayê ra pêşve bibe.

Ji aliyê xwe ve Balyozê Îtalyayê

kêfxweşîya xwe ji bo yekem serdana xwe ya Herêma Kurdistanê nîşan da û spasiya piştevaniya Serok Nêçîrvan Barzanî kir û herwesa tekez li ser wê yekê kir ku welatê wî bi girîngiyê ve li peywendiyên xwe yên bi Iraqê û Herêma Kurdistanê re dinêre û ji bo vê yekê jî di hemû waran de dê hewl bide wan peywendiyên xurttir bike.

Peywendiyên Bexda û Hewlêrê û pêşhatên dawî yên li Rojhilata Navîn, bi taybetî rewşa Suriyê jî di civînê da hate gotûbêj kirin.

Mesrûr Barzanî û balyozê Belcîka rewşa aloz a Sûriyê gotûbêj kirin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî îro 3ê Berçile pêşwazî li Balyozê Belcîkayê yê li Iraqê û Urdinê Serge Dickson kir.

Balyozê Belcîkayê pîrozbahîya hîlbijartina Parlamentoya Kurdistanê kir. Herdu alî li ser pêkanîna kabîneya nû ya hikûmetê di demek nêzik de hevnerîn bûn, di vê derbarê

de jî civîna yekem a Parlamentoya Kurdistanê wek gaveke erênî hat nirxandin.

Di hevdîtîne de, guftûgo derbarê girîngiya dabînkirina mafên destûrî û mafên darayî, destpêkirina hinardekirina petrola Herêma Kurdistanê, pêşhatên dawî yên li Iraqê û navçeyê û rewşa aloz a Sûriyê hatin kirin.

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

**Əvvəli ötən saylarımızda
1905-ci il Şuşa Şəhərinin
ƏHVALATI**

Şuşa qalasında erməni tayfasının bir para nalayiq işlərinə görə müsəlmanlar dözmədiyindən hər iki tayfa arasında böyük bir iğtişaş baş verdi və az qaldı ki, qan su yerinə axsın. Hər iki tərəfdən xeyirxah məsləhətçilər odu yatırmağa çalışdılar. Bir neçə dəfə erməni xəlifəsi və keşişləri, eləcə də min nəfərə yaxın əyanlar və bazar əhli məscidə gəlib dualar və xütbələr oxudular. Bununla da müsəlmanlarla sülhü bərqərar eləyib şad və xürrəm geri qayıtdılar.

Neçə dəfə ermənilər tərəfindən bu növ qərəzli düşmənçilik hərəkətləri baş vermiş, lakin erməni xəlifəsi hər dəfə bir dəstə adamla qazinin evinə gələrək qan tökülməsinin qarşısını almışdır. Bu hal uzun çəkmədi. Bir gün müsəlman cavanlarından bir neçəsi bazara gəlib qəflətən qışqıraraq dedilər ki, ay müsəlmanlar, nə qafil oturmusunuz? Ermənilər tökülüb təzə məhəlləni tar-mar edirlər. Bazar əhli bu dəhşətli xəbəri eşidən kimi qəzəbləndi. Və həmin anda dükənləri bağlayıb, bazar camaatının bir parası silahlarını götürüb Təzə məhəlləyə tərəf yüyürdülər. Bir parası isə tüfəng və tapançalarını doldurub bazarda olan ermənilərin üzərinə hücum çəkdi.

Ermənilər bu vəziyyətdən qorxuya düşüb kimisi dükəni bağlayıb qaçdı, kimisi isə dükənin içinə girib qapını daxildən bağlayıb gizləndi. Bəziləri isə qonşuluqda olan müsəlman evlərində gizlənib özlərini xilas etdilər. Bu iğtişaş başlayarkən Təzə məhəlləyə getmiş silahlı adamlar geri qayıdıb xəbər gətirdilər ki, deyilənlər yalandır. Odur ki, mollalar və seyidlər gəlib ermənilərə təskinlik verdi ki, bu iğtişaş səhvən olub. Bazar əhlinin tələbi ilə yalan danışmış adamı tutub çəkəkə bazara gətirdilər. Onlar yığışib söyə-söyə bu yazığı o qədər döydülər ki, az qaldı ölsün. Binəvanın başına o qədər vurmuşdular ki, beyni xarab olub dəli olmuşdu. Uzun müddət müalicə olunmadı. Sonra Tiflisə aparsalar da, orada müalicənin əhəmiyyəti olmamış, 1323 (1905)-cü ilin zilhiccə ayında vəfat etdi. Həmin adam hamamçılardan Kərbəlayı Abbasın oğlu Məşədi Qurban idi.

Bu günlərdə şəhərdə iki məşhur şəxs vəfat etmişdi. Bu xəbəri eşidən müsəlmanlar 3 günlüyə dükən-bazarı bağlayıb məscidi-camedə matəm saxladılar. Erməni xəlifəsi bu xəbəri eşidən kimi camaatı ilə məscidə gəlib başsağlığı verir və öz adətləri ilə İncildən dua oxuyub gedirdilər. Beləcə ermənilərlə müsəlmanlar alış-veriş edib bir müddət sakit dolanırdılar. Amma hər tərəfdən xəbər gəlirdi ki, erməni qımdatlarının arasında dava etmək xüsusunda böyük məsləhətləşmələr gedir. Onların, yeni qımdatların üçdə iki

hissəsi müsəlmanlarla dava etməyi hələlik məsləhət bilmirdilər. Qalan üçdə bir hissəsi isə müsəlmanlarla

Mir Möhsün Nəvvab

davanın zəruri olduğunu söyləyirdilər. Onların qarşısına qoyduğu məqsəd bütün müsəlmanların ev-eşiyini tar-mar etmək, özlərini qətlə yetirmək, Şuşa qalası kimi möhkəm bir şəhəri ələ keçirmək, ondan sonra isə tedarük etdikləri bütün silahla ruslara qarşı müharibə elan edib azadlığa nail olmaq idi. Bu arada bir nəfər gəlib müsəlmanlara xəbər verir ki, bir iranlı qərib seyid erməni ilə alış-veriş edəndə erməni ona nalayiq sözlər deyərək hörmətsizlik edib.

Xalq bundan hiddətlənərək məscidin heyətinə toplaşır. Mən də məscidə gəlib həmin təhqir olunmuş seyidi görmək üçün onun dalınca bir adam göndərdim. Onu mənə yanına gətirdilər. İçəridə və bayırda müsəlman camaatı qaynaşdı. Erməni məhəlləsinin hakimi Qasım bəy (müsəlman) bizim yanımıza gəldi. Vəziyyəti belə görüb həmin hakim Kiki (erməni) adlı Duma deputatına bir məktub yazır və qeyd edir ki, həmin müqəssir erməni bir qrup adamla gəlib həmin seyidlə barışsın ki, bu iğtişaş son qoyulsun. Həmin Kiki müqəssiri 30 nəfərəcən sövdəgər ermənilərlə birlikdə bizim yanımıza gətirdilər. Levon adlı müqəssir gəlib seyidin əlini öpür, üzr istəyir və beləliklə də, camaat sakitləşir.

Belə tədbirlər nəticəsində hiddətlənmiş camaatı sakitləşdirmək mümkün olurdu. Odur ki, müsəlman və erməni böyükləri, eləcə də qazi və keşişlər bir din xadimi və iki nəfər mülki şəxsdən ibarət qruplar yaradıb kənd yerlərinə və bağlara göndəridilər, əhaliyə nəsihətlər verib sakitləşdirdilər. Bununla da iki millət arasında baş verə biləcək iğtişaşın, müvəqqəti de olsa, qarşısını alırdılar. Bir neçə vaxt bu iki xalq arasında sak-

itlik yarandı. Buna baxmayaraq, ermənilər öz fitnə-fəsadlarından əl çəkmirdilər. Sadələvh müsəlmanlar isə onların bu hiylələrinə inanıb heç bir tədbir görmürdülər. Amma bu hiyləgər tayfa gizləncə tedarük görüb yollar üzərində, gizli yerlərdə və hündür qayalarda səngərlər yaradırdılar. Onlar müsəlmanlarda olan silahları ələ keçirmək üçün belə bir hiylə işlətdilər. Əgər tüfəng bazarda 20 manata satılırdısa, onlar 100 manata, tapança 6 manata olduğu halda, 30 manata alırdılar. Sadədil müsəlmanlar silahların ermənilər tərəfindən belə baha qiymətə alındığını görüb evlərində nə qədər silah və sursat var idisə, tamamilə ermənilərə satdılar.

Dövlətin başı yapon-rus müharibəsinə qarışdığına görə Qarabağda baş verən iğtişaşlara məhəl qoymurdular.

Dövlətin göstərişi ilə bu iki tayfa arasında sülh yaratmaq üçün və hər cür iğtişaşların qarşısını almaq üçün müsəlmanlar toplaşdı bir neçə nəfər tədbirli adam seçib bir məclis-xeyriyyə yaratdılar.

Həmin seçilmiş şəxslər müsəlman camaatına xəbər etdi ki, erməni tayfası hiylə işlədərək müsəlmanlardan silahı toplamaq məqsədilə həmin silahları müsəlmanlardan olduqca baha qiymətə alırlar. Axırda həmin silahlarla müsəlmanların özlərini qətlə yetirəcəklər. Bundan sonra müsəlmanların ermənilərə silah və sursat satmağı qadağan edildi. Hər məhəl-

Bundan sonra müsəlmanlar ermənilərin hiylələrindən agah olub bir balaca ayıldılar. Evlərdə lazım olan ərzaq tedarükü də görməyə başladılar. Kənd yerlərində yaşayan camaatı da ermənilərin bu hiyləsindən xəbərdar etdilər və silah almalarını məsləhət gördülər.

Vəziyyəti belə görən ermənilər yavaş-yavaş müsəlman bazarlarından köçməyə başladılar. Lakin onların bir parası müxtəlif səbəblər gətirərək köçməyə də dükənlərində olan malların hamısını erməni məhəlləsinə köçürdülər. Amma erməni məhəlləsindəki bazarda dükənləri olan müsəlmanlara deyəndə ki, müsəlman məhəlləsinə köçün, onlar, «ermənilər bizim dostumuzdur, onlardan bizə, bizim malımıza heç bir xətər dəyə bilməz», — deyər cavab verdilər.

İrəlində özlərinə dost hesab etdikləri bu tayfanın erməni məhəlləsindəki dükən sahiblərinin başlarına hansı müsibətləri gətirdiklərini yazacağıq.

Müsəlmanlarla dava etmək və qırğın salmaq fikrində olan qımdatlar bütün yığıncalarda erməniləri müsəlmanlara qarşı təhrik məqsədi ilə deyirdilər:

«Ah-ah, Bakıda Lalayevin qanı yerdə qaldı, İrevanda filan qardaşımıza zülm oldu, Naxçıvanda bir o qədər qardaşlarımızı öldürdülər, filan qədər övrət və kişiləri müsəlman etdilər. Onsuz da əvvəl-axır hamımız öləcəyik. Odur ki, yaxşı olardı xalqımız yolunda ölək və qardaşlarımızın qanını alağ».

Onlar belə fitnə-fəsadlara təhrik etmək məqsədi güdən söhbətlərlə ermənilərin qulaqlarını doldurub hər gün müsəlmanlara qarşı bir fitnə törədirdilər. Bu günlərdə padşahlıq postundan üç nəfər rus bir çamadanda padşahlıq xəzinəsinə qırx üç min manat nəqd pul nə qədər vegsel apararı zaman, divarın arxasından çıxan erməni qımdatları həmin rus xadimlərini öldürüb pulu çamadanla götürüb qaçmışlar.

Bu məbləğdə böyük pul erməni qımdatlarının əlinə keçdikdən sonra onların müsəlmanlara qarşı düşmənçilikləri və fitnə-fəsadları daha da artmağa başladı, sonra öz aralarında müsəlmanlara qarşı bir hücum planı hazırladılar. Bu planda hücumun tarixi və vaxtı saatlara qədər hesablanmışdı. Plana əsasən Qalada olan müsəlmanların hamısı böyükdən kiçiyə qədər qırılmalı, malları talan edilməli, ev-

eşikləri isə yandırılıb xarabaya döndərilməli idi. Bu məzmununda planı müzakirə etmək üçün bir erməni hakiminin yanına apardılar. Həmin şəxs planla tanış olduqdan sonra onlara dedi:

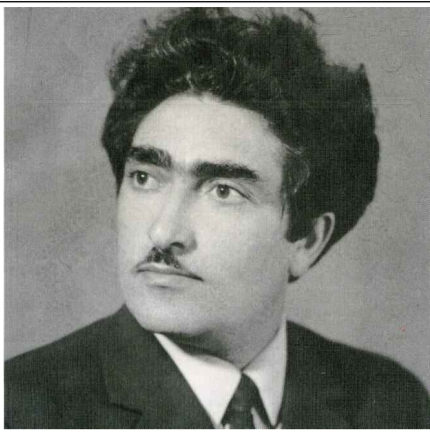
«Bu yazdığımız hünərlər sizdə vardırımı?»

Ardı var

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

ləyə xüsusi adamlar təyin edildi ki, hər kəsin erməni tayfasına silah satmasına imkan verməsin. Hər ailəyə tapşırıldı ki, öz imkanını daxilində bir və ya iki tüfəng, tapança və patronlar alıb evində hazır saxlasınlar. Odur ki, müsəlmanlar satdıqları silahların əvəzinə, birə-beş satdıqlarından da baha qiymətə yeni sursatlar almaq məcburiyyəti qarşısında qaldılar.

Hüseyin Kürdoğlu

ÇAĞIRIR QARABAĞ, ÇAĞIRIR LAÇIN

Düşmən əlindədir aman yerimiz,
Dağların əhvalı pozulu qalmış.
Bağ-bağat doğranıb, evlər talanıb,
Yerində kötüyü, özülü qalmış.

Qonşu xain imiş kökdən. mayadan,
Uzaqdır insafdan, abır-həyadan.
Vurublar çobanı aşıb qayadan,
Yal-yamac qoyunlu-quzulu qalmış.

Yadıma düşdükcə Mecnun bulağı,
Yüz yerdən qan verir sinəmin dağı.
Yaxşı ki dağların əzəlki çağı
Şeir dəftərimdə yazılı qalmış.

Dağlar haraylayır xilaskarını,
Ana ər oğlunu, gəlin yarını.
Tutublar atəşə toy mağarını,
Şərab qədəhlərdə süzülü qalmış.

Cocuqlar qərq olub sellənən çaya,
Qalxıb şivən səsi ulduza, aya.
Dərdli bir şairdi Damcılı qaya,
Orda qan ağlayan Füzuli qalmış.

Nə zaman açılar tilsimli düyün,
Qismətim olarmı gözlədiyim gün.
Yüzün yarısını keçən ömrümün
Elə bil dağlarda yüz ili qalmış.

Deməyin ağarıb saqqalın-saçın,
Çağırır Qarabağ, çağırır Laçın.
Kəsməyin yolumu, qabaqdan qaçın,
Gülləm qatarında düzülü qalmış.

Qoca Kürdoğlunu bir əsgər sayın,
Mən dura bilmərəm arın-arxayın.
Vurulsam, qəbrimə yer axtarmayın,
Bir şəhid məzarı qazılı qalmış.

1992

Gazin

Erê bilbilo, ma ev çi hale
Li welatê me, şerû çenge
Ev çi rewş e, ev çi belaye
Li ser, serê me Kurdaye

Li welat em ne misogerîn
Çar hêlê me tew neyar in
Erebû, Ecem û Rom reşin
Ew, bêbextin û telaqreş in

Van neyarên welat zeftkirî
Çar hêlên me tew telkirî
Mafên me, tew bînpêkirî
Em ya girtî, ya sirgûnkirî

Lê em Kurdin, em celengin
Em neteweke pir bi rengin
Hejmarada em hê gelekin
Mixabîn em hê jî ne yekin

Weren bidin, hev van destan
Welat derînin, ji bin destan
Şakin dilê dayikê me Kurdan
Bila, êdî neşewite Kurdistan

Masud Şamoî

Hər insan bir bağlı kitab kimidir...

Mirnəzər Mirkazımlı

Hər insan bir bağlı kitab kimidir,
Açıb oxumasın, toz basacaqdır.
Açsan, sual-sual xitab kimidir,
Söz-söz qulağından yük asacaqdır.

İnsanlar, gördüyün qədar adamdır,
Tamam tanımağın heç imkanı yox...
Ya köhnə, ya uçuq binada damdır,
Yel dəysə, duruşa bir məkanı yox.

Sənə yaxın gələr, bəhərin varsa,
Yeyib bəh-bəh deyər, əl varda ikən.
Bir gün namərd toru canını sarsa,
Aradan sürüşər sən darda ikən.

Arxanca kölgə tək sürünən yoldaş,
Dalınca danışar, irişib-gülər.
Səyriyə gözündə o tanış yol, daş,
Ağrın yanağının nəmini silər...

Yıxılsan, kişi ol, yolu dəyişmə,
Səbrin köhlənindən sürüşmə, düşmə...
Cahilə üz tutub vaxtsız əyişmə,
Ağılı ötürüb hisslə didişmə...

Həyat düzən deyil, dağ-dərəsi var,
Barlı ağacları şaxta tez vurur...
Ovlağı, ovçusu, dar bərəsi var,
Kamanında oxu, dartılıb durur...

Qoyma ayağını büdrəsin, aman,
Dilin misra-misra ağı deyəcək.
Tamam oxunmamış „kitablar" yaman,
Səni vərəq-vərəq açıb yeyəcək...

Kasıbı da acdır, toxu da acdır,
Bu dünya doyumuz zəli kimidir.
Yolları sürüşkən, ya da tıxacdır,
Sükanda oturan dəli kimidir...

Nə dostu bilindir, nə də ki yadı,
Bu dünya düzələn deyildir daha...
Adəmdən-Xatəmə kəsmir fəryadı,
Beləcə yol gedir, söykənib aha...

12 - 12 - 2023

Karina Osëyan

Hevdîtina Zivistan û Payîzê

Îro Zivistan û Payîz li rastî hev hatin.
Hinekî bi dest hev meşiyar, sohbet kirin.
Payîzê got: - Heyf e, wextê çûyîne ye,
Zivistan jî got: - Hinekî jî bi min re bimîne.

Mirov bê guman, me fêm nekin,
Bi her awayî hevdiştin me rexne dikan,
Ew dixwazin ku tav û rehetî her hebin
Seqem û serma berfê qebûl nakin

Ev ditirsin ku ez ê her tiştî tevlihev bikim,
Barê giran, li ser milê wan zêda bikim.

Haya wan ji bedewiya bakur tune ye
Stêrkên li ser çiyayê binê berfê rûniştî nayê

-Zivistana delal, tu xema neke
Di nav eşqa xwe de duniya ava ke
Çi jî hebe mafê her demsalî heye
Wextê min derbasbû, dema padîşahiya te ye

-Bi xatirê te, Zivistan mehên belekiya berfê
Bihara nazdar re rû bi rû bibî, silavê bide.
Xem neke, bêzar nebe, karên xwe berdewam ke
Vê di salekê de wê demê hevdiştin me be.

Payîz wenda bû, mîna xewneke çîroka
Zivistanê hişt, xemgîn bê heval û hevoka.

-Bi xatirê te, Payîza kubar, naxş û rengîn
Bi xêr Hara! Ez ê jî dest bi karên xwe kim

Di destpêkê de ew tirsîya çokên wê dihejyan
Vizinya ew bir bajar, çiya û baniyan
Hemû herema bi berfê spîçil bû.
Û her êvarê bandora wê zêde bû...

1/12/2024 Fransa

Mela Bedirxan

KOBANÊ

Kobanê îro bi xemgîne
Efîna min dike qêrîne
Hewar, hewara Kurdistan
Min dilbi kovan û birîne

Dengê te cerg û hinava
Hey gelê meyî li roj ava
Li gel wene dem û gava
Xun tê xwar hêsirê cava

Koban cîhê bav û kalan
Warê merxas û şepalan
Ez di nava derd û kulan
Poz bi xwîn dil bi xeman

Gulistan mane bê xunav
Zarok sêwî bê dê û bav
Li şêr û egîta hezar silav
Ewin rohnîya her du çav

Kobana gewr û rengînî
Gelek rind xweş û şêrînî
Cîhê wargeha karwanî
Kul û keseran di kewînî

Qe nemaye ew dilê pak
Em bernadin maf û xak
Hov û neyar ji hev belak
Yekitîya gelê xwe li bak

02/12/2024

Başkan Neçirvan Barzani, İtalya'nın Irak Büyükelçisini kabul etti

Kürdistan Bölgesi Başkanı Neçirvan Barzani yeni atanan İtalya Büyükelçisi Niccolo Fontana'ya kabul etti. Fontana ise "İtalya'nın Irak ve Kürdistan Bölgesi ile ilişkilerini geliştirme konusundaki kararlılığını vurgulayarak, tüm sektörlerdeki bağları güçlendirmek için çaba gösterileceğini" vurguladı.

Irak Büyükelçisi Niccolo Fontana'yı Erbil'deki konutunda kabul etti. Görüşmede ikili ilişkilerin güçlendirmesine vurgu yapıldı.

Kürdistan Bölgesi Başkanlık ofisinden yapılan açıklamaya göre, Başkan Barzani görüşmeleri sırasında Niccolo Fontana'ya yeni görevinde tam destek verdi ve "Kürdistan Bölgesi'nin İtalya ile ilişkilerini daha da güçlendirme

Kürdistan Bölgesi ile ilişkilerini geliştirme konusundaki kararlılığını vurgulayarak, tüm sektörlerdeki bağları güçlendirmek için çaba gösterileceğini" vurguladı.

İki taraf ayrıca Kürdistan Bölgesi'ndeki parlamento seçimleri, ve Orta Doğu'daki gelişmeler ve özellikle Suriye'deki son tırmanış hakkında fikir alış-verişinde bulundu.

İtalya Irak Büyükelçisi Niccolo Fontana geçtiğimiz ay Bağdat'a geldi ve 24 Kasım'da Irak Cumhurbaşkanı Abdullatif Reşid'e güven mektubunu sundu ve Irak'taki İtalyan misyonunun başkanı olarak görevini üstlendi.

İtalya, Kürdistan Bölgesi ile iyi ilişkilere sahip. Fontana'nın selefi Maurizio Greganti, bu yılın başlarında Rûdaw ile yaptığı bir röportajda, Roma'nın Erbil ile "mükemmel" ilişkilere sahip olduğunu ve İtalyanlar ile Kürtlerin duygusal olarak çok yakın olduğunu söyledi.

Greganti, İtalya'nın Kürdistan Bölgesi'nde "çok aktif" bir iş yaptığını ve büyükelçiliğin Bölgeye daha fazla İtalyan yatırımı getirmeye çalıştığını söyledi.

İtalya ayrıca, 2014 yılında Irak ve Suriye topraklarının bir kısmını ele geçirmesiyle ABD tarafından oluşturulan IŞİD Karşıtı Uluslararası Koalisyonun da bir üyesi.

Bahçeli yine döktürdü, Kürtler canımızdır dedi Minbiç'i işgal sinyali verdi

Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "Kürtler canımız, PKK, YPG ve PYD can düş-

manımızdır." derken, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi'nin (DEM Parti) ya Türkiye partisi olacağını ya da tükenmekten başka seçeneğinin kalmayacağını söyledi.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Grup toplantısında Suriye'deki durum ve DEM Parti'nin durumu dahil birçok konuya yönelik açıklamada bulundu.

"Suriye toprakları, Suriyelilerindir." diyen Devlet Bahçeli, "Halep iliklerine kadar Türk ve Müslüman'dır. Bunu sadece biz söylemiyoruz; tarih söylüyor, coğrafya söylüyor, hakikat söylüyor, ecdad söylüyor, Halep kalesine çekilen Türk bayrağı söylüyor." dedi.

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad'ın Türkiye'nin uzattığı ali tutmadığının altını çizen Bahçeli, şu ifadeleri kullandı:

"Esad'ın Türkiye ile ön şartsız temas ve diyalog kurması normalleşme iradesi göstermesi önce kendi hayrına sonra da ülkesinin çıkarınadır. En uzun sınıra sahip olduğumuz Suriye'nin istikrara kavuşması samimi dileğimizdir. Türkiye ile Suriye arasında diplomasi ve diyalog süreçleri üçüncü tarafların herhangi bir bozucu etkisi olmadan canlandırılmalıdır. Başka çare ve çıkış yolu kalmamıştır. Esad yönetimi aklını başına almalıdır. Esad yönetimi kabuğuna çekilip ayakta kalmaz."

Suriye'de yaşananların Kürtlerle alakası olmadığını belirten Bahçeli, "Gelişmelerin Kürt kardeşlerimizle hiçbir ilgisi yok. Bölücü terör örgütüne hayat haramdır. YPG bitene kadar bölgeyi boşaltamayız. Kürtler canımız, PKK, YPG ve PYD can düşmanımızdır. DEM ya Türkiye partisi olacak ya da tükenmekten başka seçeneği kalmayacaktır. Terör ya da bitecek Türkiye bahara uyanacaktır ya da bölücü katiller son silahlı teröriste kadar tek tek canlı hedef olmaktan kurtulamayacaktır." diye konuştu.

Sırada "Münbiç" olduğu şeklinde dikkat çeken bir açıklama yapan Bahçeli, "Tel Rıfat temizlendi, sırada Münbiç var. Halep iliklerine kadar Türk ve Müslüman." iddiasında bulundu.

SOHR: Suriye Rejim Ordu'su Irak sınırı ve Derazor'dan Şam'a geri çekiliyor

Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR) bugün yaptığı açıklamada, kuzeyden silahlı grupların ilerlemesi sonrası

Suriye ordusunun Irak ile sınır bölgelerinden başkent Şam'a doğru çekildiğini söyledi.

Suriye İnsan Hakları Gözlemevi, "Suriye rejim güçleri Derazor'da konuşlandırılan bazı askeri birimlerini başkent Şam'a doğru çekmeye başladı" dedi. Geri çekilme sürecinin Derazor, Meyadin ve Kuriya şehirlerini, ve Ebu Kemal kapısı çevresinden çekildiğini belirtti.

Kaynaklara göre, Çekilmeyle birlikte, İran Devrim Muhafızları ve onlara bağlı gruplar ve onlarca Suriye vatandaşı olduğu tahmin edilen askeri güçler, Suriye-Irak sınırında stratejik bir nokta olan Albümal şehrine ulaştı.

Ayrıca Sudi Arabistan medyası Newa kasabası ile Der'a çevresindeki köylerde HTŞ güçleri tarafından ele geçirildiğini söyledi.

HTŞ lideri Colani bir , birkaç gün önce Der'a ve Deyrizor halkının gelişmelere hazırlıklı olmaları açıklama yapmıştı.

Efrinliler yeniden göç yolunda: 'Üç gündür yemek yemedik'

Suriye'nin kuzeybatısında HTŞ ve SMO'nun yeniden saldırılara Bu gelişmelerle birlikte Şehba'da kalan Efrinli göçmenler 6 yıl sonra

başlaması ile birlikte Şehba bölgesinde bulunan Efrinli Kürtler yeniden göç etmeye başladı. Bölgedeki ailelerin bazıları Rojava Özerk Yönetimi'nin kontrolündeki Tabka'ya geçerken bazıları ise Efrin'e dönmek zorunda kalıyor.

Halep'in kuzey kırsalındaki Şehba bölgesi, 2018 yılında Efrin'den kaçan çok sayıda göçmenin barındığı bir yer. Suriye'de yaşanan son gelişmelerin ardından bölgedeki Kürtler yeniden toplu bir felaket ve göçle karşı karşıya.

2018 yılında, Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ve Ankara destekli Suriye Milli Ordusu'na (SMO) bağlı silahlı grupların Efrin'e yönelik saldırılarından kaçan yaklaşık 200 bin kişi Halep kırsalındaki Şehba bölgesine sığındı.

27 Kasım 2024'te, El Kaide destekli cihatçı Heyet Tahrir eş-Şam (eski adıyla El Nusra Cephesi), İdlib ve Halep kırsalına yönelik geniş kapsamlı bir saldırı başlattı.

Halep'i ele geçiren THŞ ve destekçisi gruplar Hama'ya doğru ilerledi. Halep'te Kürtlerin çoğunlukta yaşadığı Şeyh Maksut ve Eşrefiye mahalleleri için ise Demokratik Suriye Güçleri ile bir anlaşma yapıldı. Buna göre DSG bölgeden çekilecek, HTŞ ise her iki mahalleye gitmeyecek.

Bu arada, SMO, Şehba bölgesine ve Tel Rıfat kasabasına saldırarak bu bölgelerde kontrolü ele geçirdi.

yeniden göç etmek zorunda kaldı.

Göçmenlerin bir kısmı DSG'nin açtığı koridor üzerinden çaresiz bir şekilde Fırat'ın doğusundaki Özerk Yönetim'in kontrolü altındaki Rakka vileyatine bağlı Tabka kasabasına nakledildi.

Rojava Özerk Yönetimi'nden göçmenlerle ilgili yetkililerden Şeyhmus Ahmed, göçmenlerin durumu ile ilgili Rûdaw'a konuştu.

Mevcut durumda Şehba'dan gelen aileleri güvenli yerlere yerleştirmek için çalıştıklarını kaydeden Ahmed, "Şehba'dan yaklaşık 30 bin aile Tabka'ya geldi. Bu, yaklaşık 100 bin kişiye tekabül ediyor" dedi.

Rakka'nın batısında yer alan Tabka Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) kontrolü altındaki bölgede bulunuyor.

Şehba'dan kaçan çocuk, yaşlı, kadın çok sayıda kişi SMO'nun koridoru kapatması ve ablukası nedeniyle günlerce yolda kaldı.

Şeyhmus Ahmed, "Birçok aile henüz bölgeye ulaşmadı ve bazıları Şehba'da kaldı. Ancak önümüzdeki birkaç gün içinde tüm ailelerin DSG'nin kontrolündeki kuzey ve doğu Suriye bölgelerine ulaşması bekleniyor" bilgisini paylaştı.

Şehba'dan kaçan Ebu Hasan isimli göçmen, Cehennem gibi bir hayat yaşıyoruz. Top, tank ve füzelerin bombardımanı altındayız. Üç gündür hiçbir şey yemedik. Hiçbir şeyimiz yok ve her şeyimiz elimizden alındı" dedi.

Ahmet isimli başka bir göçmen ise, "Üç gün boyunca yürüyerek buraya geldik. Yollarda kaldık ve çocuklarımız için süt bile bulamadık. Yine de korku içinde yolumuza devam etmek zorunda kaldık" diye konuştu.

Öte yandan Şehba'dan Efrin'e dönen aileler de var.

Efrin bölgesinde, Barzani Yardım Vakfı göçmenlere insani yardım sağlıyor.

Rûdaw'a konuşan vakıf üyesi Serbest Halil, "İki gündür Halep ve Tel Rıfat'tan göç edenleri karşılıyoruz. Onlara yiyecek, içecek ve ihtiyaçlarını karşılayacak malzemeler sağlıyoruz" dedi.

Vakfın ayrıca bir sağlık ekibi var ve hasta olan göçmenlere tıbbi yardım sağlıyor.

Öte yandan Suriye Kürt Ulusal Konseyi (ENKS) de Efrin'e gelenlere yardım ediyor.

ENKS Efrin Yerel Meclisi üyesi Ahmet Hasan, "İki gündür halkımız için konvoylar düzenliyoruz. 2 Aralık'ta sabah saatlerinden gece yarısına kadar halkımıza yardım ettik" diye belirtti.

Ahmet Hasan, Barzani Yardım Vakfı'na ve diğer yardım kuruluşlarına teşekkür ederek, "Dün yaklaşık 400-500 aile Efrin'e geçti. Yolda birçok engelle ve aşırı soğukla karşılaşılıyorlar. Göçmenleri Efrin'e getirmek için araçlar tahsis ettik" bilgisini paylaştı.

Rûdaw canlı yayınına katılan İnsan Hakları Örgütü Efrin Bölge Başkanı İbrahim Şexo, Tel Rıfat'tan Efrin'e göç eden yaklaşık 10 bin kişinin daha olduğunu belirtti.

Şehba'dan Tabka'ya göç etmek zorunda kalan İbrahim Şexo, Rûdaw canlı yayınında Efrin'den bahsederken duygu dolu anlar yaşadı.

Türkiye destekli SMO'ya bağlı Hamzat ve Emşad adlı grupların sivilleri öldürdüğünü belirten Şexo, "Bu gruplar bir Kürt kadını kafasını keserek öldürdü, eşini de gözaltına aldı" dedi.

İbrahim Şexo, "Efrin benim canım ve yüreğimdir. Ben Efrin ve halkım için canı gönülden çalışacağım. Hiç bir zaman güçsüz ve moralsiz olmayacağım. Bedenim Tabka'da ama ruhum Efrin'de" diye konuştu.

Başkan Neçirvan Barzani, BAE'nin yeni büyükelçisini kabul etti

Başkan Neçirvan Barzani, Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) yeni Irak Büyükelçisi Hamis Mevzui ile bir araya

geldi. Görüşmede, Kürdistan Bölgesi ile BAE arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi vurgulandı.

Kürdistan Bölgesi Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, Büyükelçi Hamis Mevzui'nin, BAE Başkanı Şeyh Muhammed bin Zayed el-Nahyan'ın selam ve saygılarını Neçirvan Barzani'ye iletmiş olduğu belirtildi.

Mevzui, Irak ve Kürdistan Bölgesi ile güçlü ilişkilerin devamını sağlayacaklarına ve özellikle Kürdistan Bölgesi ile işbirliğini daha da ileriye taşıyacaklarına dair taahhütte bulundu.

Neçirvan Barzani ise BAE Başkanı'na selamlarını iletirken, ülkenin Irak ve Kürdistan Bölgesi'ne verdiği sürekli destekten dolayı teşekkür etti. Görüşmede, iki taraf arasındaki ilişkilerin farklı alanlarda daha da geliştirilmesi gerektiği konusunda fikir birliği sağlandı.

Açıklamaya göre, görüşmede bölgesel gelişmeler, özellikle Suriye'deki mevcut durum ve diğer önemli konular da ele alındı.

Suriye Ordusu çekildi, HTŞ güçleri Hama'ya girdi

Suriye'de El Kaide destekli Heyet Tahrir eş-Şam (HTŞ) öncülüğündeki silahlı grupların Suriye'nin

dördüncü büyük vilayeti olan Hama'yı üç taraftan kuşatmasının ardından Suriye ordusu, Hama şehir merkezinden çekildiğini ve bölgede HTŞ'nin kontrolü sağladığını duyurdu. Suriye ordusu, yoğun çatışmaların ardından "sivilin hayatını korumak ve şehir çatışmalarını önlemek için şehrin dışında yeniden konuşlandığını" açıkladı.

HTŞ öncülüğündeki silahlı gruplar, kentten kuzeydoğusundaki bölgeleri ele geçirdiklerini, merkez hapishanedeki tutukluları serbest bıraktıklarını bildirdi.

HTŞ lideri Ebu Muhammed Golani yayınladığı bir videoda, Irak'ın Haşdi Şabi milislerinin herhangi bir müdahalesine karşı uyarıda bulundu. Golani, "Kendisine (Irak Başbakanı'na) bir kez daha Irak'ı Suriye'de yaşayanlarla bağlantılı yeni bir savaşın alevleri arasına girmekten uzak tutması çağrısında bulunuyoruz" dedi.

Suriyeli gruplar geçen hafta kuzeydeki başlıca kent olan Halep'i ele geçirdikten sonra o zamandan beri Suriye'nin kuzeybatısındaki bölgelerinden güneye doğru ilerliyorlar. Suriye'nin en büyük kentlerinin, nüfus yoğunluğunun, verimli arazilerin, denize ulaşımın ve başkent Şam'ın bulunduğu batı kesimlerinde yer alan Hama, bu hattın ortasında olması nedeniyle Suriye yönetimi için hem kuzey-güney hem de ülkenin kalan kesimleriyle bağlantısını sağlayan stratejik bir konumda yer alıyor.

Halep'ten gelip Hama'dan geçen M5 karayolu, Humus ve ardından Şam'a ulaşarak ülkenin en büyük illerini birbirine bağlıyor.

Hama'nın silahlı grupların kontrolüne girmesiyle başkent Şam'ın Idlib ve Halep'le bağlantısı da koparken, başkentten aynı zamanda rejim karşıtı grupların ilerleme istikametinde yer alması rejim açısından daha büyük bir tehlike anlamına geliyor. İç savaş boyunca Hama'nın Suriye rejimi açısından bir diğer önemli, merkezi konumu nedeniyle askerî gücünün ağırlık noktasını burada kurmuş olmasıydı. Havalimanları, silah üretim tesisleri, silah depoları gibi önemli bir altyapılar Hama ile Humus arasında konuşlandırılmıştı.

Hama'nın bir diğer önemli, Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'ın memleketi olan ve ülkenin Akdeniz'e açılan kapısı durumundaki Lazkiye'ye açılan bir kapı olması. Rejim karşıtı grupların Hama'dan Humus'a ilerlemesi durumunda başkent Şam'ın bulunduğu bölgenin Akdeniz'le irtibatı kopabilir.

'İsveç'te geçen yıl 7 bin çocuk Kürtçe ana dilinde eğitim gördü'

Dilbilimci-Yazar Fehmi Kakeyi, İsveç'in ülkede yaşayan herkese ana dilinde eğitim hakkı tanıyan ülkelerden biri olduğunu belirterek, Kürt çocuklarının da bu imkandan yararlandıklarını söyledi. Geçen yıl ülkede 7 bin çocuğun Kürtçe ana dilinde eğitim aldığını kaydeden Kakeyi, her yıl bu oranın azaldığına dikkat çekti.

Rûdaw TV'de yayımlanan özel bir röportajda Kawa Emin'in sorularını yanıtlayan dilbilimci ve yazar Fehmi Kakeyi, İsveç'te Kürtçe ana dilinde eğitim hakkında değerlendirmelerde bulundu.

"Bir çocuğun öğrendiği ve etkili bir şekilde kullandığı ilk dil ana dilidir," diyen Kakeyi, "Ancak bazen ebeveynler iki farklı dil konuşurlarsa, çocuk annesinin yerine babasının dilini konuşabilir. Örneğin İsveç gibi bir yerde ebeveynler aynı dili konuşmuyabilir. Bazen ülkenin resmi dili ana dil olarak kabul edilir" dedi.

İsveç'in eğitim modeli

İsveç'in vatandaşlarına ana dil öğretiminde dünyanın önde gelen ülkelerinden biri olduğunu vurgulayan Fehmi Kakeyi, ülkede 1977'de yasalaşan bu uygulama ile İsveç'e sonradan yerleşen herkesin kendi ana dilinde eğitim alabildiğini söyledi.

Kakeyi, "Ana dilini iyi konuşan bir çocuğun İsveççe ve diğer dilleri daha kolay öğrendiğini biliyorlar ve bu nedenle ana diline önem veriyorlar. İsveç'in çok kültürlü bir ülke olduğu için onlar her yeni bir dili öğrenmeyi o dile ait yeni bir kültürü öğrenmek gibi görüyor" dedi.

Ana dil eğitimi ve Kürtçe

1977'den bu yana ülkede yerel yönetimlerin yabancı çocuklara ana dillerinde eğitim ve öğrenim imkânı sunmakla yükümlü olduğunu dile getiren Kakeyi, "O tarihten bu yana ülkede Kürtçe ana dil olarak öğretiliyor. 1988'den beri anadilimi yani Kürtçe okuyor ve öğretiyorum" şeklinde konuştu.

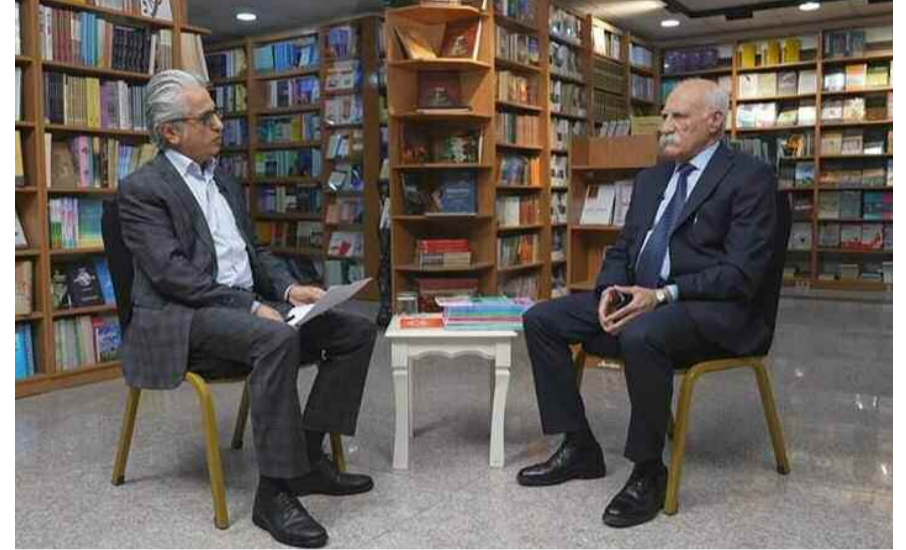
Kürtçenin farklı lehçeleri olduğunu ve hem Latin hem de Arami alfabesiyle okunup yazıldığını belirten dilbilimci Kakeyi, "İsveç'te Kürtçenin bir standarda kavuşturulduğunu iddia edemeyiz ve tüm çocuklar tarafından öğrenilmesini bekleyemeyiz. Ancak, ben kendi çocuklarıma ana dilini öğretmeye çalışıyorum" ifadesini kullandı.

Kürtçe eğitimdeki düşüş ve devam eden çabalar

2023-2024 eğitim yılında 15 binden fazla öğrencinin ilkokul-

dan 9'uncu sınıfa kadar Kürtçe ana dilinde öğrenim görme

bu işi yürüttüklerini anlattı. Fehmi Kakeyi, "Bu tür bir

hakkına sahip olduğunu ancak bunlardan 7 bininin Kürtçe okuduğunu ifade eden Kakeyi, bu oranın son 5 yılda düştüğünü söyledi.

Kakeyi, ülkeye ilk gelen Kürt göçmenlerin ana dilinde eğitime daha fazla önem verdiğini anlattı.

Eğitim bakanlığı ve müfredat

İsveç'te eğitim devamlılığının Eğitim Bakanlığı tarafından yönetildiğini belirten Fehmi Kakeyi, bakanlığın müfredatı belirlediğini ve kitapları hazırlayarak öğrenim programlarını çizdiğini söyledi.

Kakeyi, "Ana dili dersleri konusunda, ilkokulda öğrenciler, 1'inci sınıftan 9'uncu sınıfa kadar 3 grupta ayrılırlar: Her bir grup, ana dili konusunda ne öğreneceğiyle ilgili bir program takip eder. Bu sadece Kürtçe için geçerli değildir, tüm diller için geçerlidir. Kitapları öğretmenler hazırlar. Kitapların Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kriterlere uygun olup olmadığı denetlenir" dedi.

Kürtçe eğitim için yazılan kitaplar

Kakeyi, 25 yıl önce kendisi ve birkaç arkadaşının Kürtçe ana dilinde eğitim için kitaplar yazmaya başladıklarını, bu süre boyunca birçok değişiklik yaptıklarını anlattı.

Fehmi Kakeyi, "Şu anda kitaplarımız başarılı bir şekilde kullanılmaktadır ve İsveç'teki birçok okulda, hatta Almanya, Finlandiya, Norveç ve İsviçre gibi diğer ülkelerde de derslerde kullanılmaktadır" diye konuştu.

Kültürel derneklerin rolü

Bazı Avrupa ülkelerinde anadil eğitiminin devlet tarafından yürütüldüğünü, bazılarında ise devletin bu sorumluluğu üstlenmediğini belirten Kakeyi, bunun yerine kültürel derneklerin

çalışmanın iyi bir şey olduğunu kabul etmekle birlikte, bu kuruluşlara destek verebilmek için, anadil eğitimi konusunda ihtiyaçları belirlemek ve bu ihtiyaçları karşılayacak kaynakları hazırlamak önemlidir" dedi.

Uluslararası Kürtçe eğitim federasyonu

Kakeyi, "Kürtçe ana dilinde eğitimi için bir uluslararası federasyon kurduk ve bu federasyon, Kürdistan'daki eğitimcilerle yardımcı olmayı hedefliyor. Ayrıca, bu federasyon aracılığıyla, devlet dışı organizasyonlarla da işbirliği yaparak, bu konudaki eksiklikleri gidermek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bu süreçte, Kürt çocuklarının anadilini öğrenmesi için gereken kitaplar, materyaller ve diğer eğitim gereksinimlerini sağlamak adına gerekli adımları atıyoruz. Bu çabalarımıza, özellikle yurt dışında yaşayan Kürt çocuklarının da dâhil olması için, yerel eğitim kurumlarının ve bakanlıkların desteğini bekliyoruz. Hep birlikte bu süreci daha etkili bir şekilde yürütebiliriz" ifadelerini kullandı.

Pedagojik bilgilerin önemi

"Eğitim programlarıyla ilgili kitaplar, doğru yazılmalı ve doğru bir biçimde öğrencilere sunulmalıdır" diyen Kakeyi, "Özellikle okul kitaplarının yazımı sırasında yazarların pedagojik bilgiye sahip olması, kitabın etkin bir şekilde öğretici olmasını sağlar. Yazarın sadece akademik unvanı olması yeterli değildir, aynı zamanda kitap yazarken içeriği öğrencilerin hızlı bir şekilde öğrenmesini sağlayacak şekilde hazırlaması da önemlidir. Yazarlar, okullarda kullanılacak kitaplar konusunda uygun pedagojik özelliklere sahip olmalı ve bu kitapların nasıl daha verimli hale getirileceğini bilmelidir" dedi.

Serok Barzanî tekezî li ser dostayetiya Kurdistan û Îmarat kir

Serok Mesûd Barzanî pêşwazî li Balyozê nû yê Îmarat li Iraqê kir

û di wê hevdîtinê de Serok Barzanî tekezî li ser dostayetiya û nêzîkbêna di navbera gelê Kurdistanê û gel û serkirdayetiya dewleta Îmaratê de kir.

Îro Çarşema 04.12.2024 li

Selaheddînê, Serok Mesûd Barzanî pêşwaziya Abdulla Meter

Elmezruyî Balyozê nû yê Îmarat li Iraqê kir.

Di hevdîtinê de Balyozê nû yê Îmarat li Iraqê, xweşaliya xwe bi serdana Herêma Kurdistanê û hevdîtina bi Serok Barzanî re der-

birî û silavên taybetî yên Şêx Mihemed Bin Zayid Al Nehyan Serokê Dewleta Îmarata Yekgirtiya Erebi bi Serok Barzanî gihand. Her wiha pesnê gelê Kurdistanê û hikûmet û sazî û damezraweyên herêmî kir ku ji bo pêkanîna aramiyê û hewl û têkoşîna geşbûn û avadaniyê didin.

Ji aliyê xwe ve Serok Barzanî bi germî bixêrhatina Balyozê Îmarat li Iraqê kir û hêviya serkeftinê ji bo wî xwest. Serok Barzanî hişmendî û xemxuriya serkirdayetiya Îmaratê ya ji bo avadanî û geşkirina welat bi mînakî wesif kir. Her wiha tekez li ser dostayetiya û nêzîkiya di navbera gelê Kurdistanê û gel û serkirdayetiya dewleta Îmaratê kir û xwaziyê ewe jî bû ku peywendî û dostayetiya di navbera her du aliyan kûrtir û berfirehtir bibe.

Balyozê Rûsyayê û Serokê Herêma Kurdistanê tekezê li ser alîkariya hevpar dikin

Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Balyozê Rûsyayê li Iraqê dike û pê re danûstandinan li ser

hin mijarên giring û dawî pêşhatan û rewşa deverê bi giştî dike.

Serokatiya Herêma Kurdistanê îro ragehand, "Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî di hevdîtinê de bi Balyozê Rûsyayê li Iraqê Elbrus Kutrashev re danûstandin li ser peywendiyên Rûsyayê bi Iraqê û Herêma Kurdistanê re kirin û tekez li ser berdeamkirina alîkariyên hevpar di warên cuda cuda de kir.

Serokatiya Herêma Kurdistanê herwesa ragehand, "Her du aliyan dîtin û nerînên xwe li ser peywendiyên Hewlêr û Bexdayê, hîlbijartinên Perlemana Kurdisatnê, danûstandinên aliyên siyasî ji bo pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê û rûniştina yekê ya Perlemana Kurdistanê guhertin, ku îro hat kirin.

Herwesa aloziyên Rojhilata Navîn û xasma rewşa niha ya Sûriyeyê û bandora wê ya herêmî jî mijarên tewerê din ê wê hevdîtinê bûn, ku Konsulê Giştî yê Rûsyayê li Herêma Kurdistanê jî tê de amade bûbû.

Cenap Ekîncî hat girtin: Hincet Rojava ye

Mamosteyê Zanîngeha Dîcleyê Prof. Dr Cenap Ekîncî, bi hinceta peyamên xwe yê derbarê rewşa Suriye û Rojavayê Kurdistanê hat girtin.

Prof. Dr. Cenap Ekîncî di peyamên xwe yê li medyaya civakî de bal kişand ser rewşa mirovî û binpêkirinê li Suriye û Rojavayê Kurdistanê.

Cenap Ekîncî ji ber parvekirinê xwe yê li ser Xê bi îdiaya ku "propagandaya PKK'yê kiriye" hat girtin.

Parêzerê Cenap Ekîncî yê bi navê Mustafa Demîr ji Rûdawê re û got ku Ekîncî ber peyamên xwe yê li ser hesabê xwe yê Xê ji bo îfadeyê çûye Birêvebiriya Ewlehiyê Amedê lê heman rojê bi biryara dadgehê hatiye girtin.

Mustafa Demîr da zanîn ku wan derbarê girtina Ekîncî îtiraza xwe kiriye lê heta niha biryareke nû nehate dayîn.

Komên girêdayî Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) 27ê Çiriya Paşîn êrişî parêzgehên Îdlîb û Helebê kir.

Komên çekdar 27-28ê Çiriya Paşîn ji rojavayê Helebê ber bi navendê ve bi lez bi pêş ketin û wan 30ê Çiriya Paşîn piraniya navenda Helebê bi dest xist.

Komên çekdar 30ê Çiriya Paşîn jî navçeya Xan Şêxûnê kontrol kir û bi vê yekê tevahiya parêzgeha Îdlîbê ket bin kontrola komên çekdar.

Ji ber êrişan gelek kes hatin kuştin û bi hezaran kes jî ji cihên xwe ducare koçber bûn.

Mezlûm Ebdî li ser şer û pevçûnan daxuyaniyek belav kir

Fermandarê Giştî yê HSDyê Mezlûm Ebdî got, "Bûyerên li bakur-rojavayê Sûriyeyê bi lez û bez geş bûn, hêzên me ji gelek aliyan ve rastî êrişên dijwar hatin."

27ê Çiriya Paşîn komên girêdayî Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) êrişî parêzgehên Îdlîb û Helebê kir û berê xwe da Til Rifetê.

Li hinek herêman jî di navber HSD û komên çekdar de şer û pevçûnê dijwar derdikevin.

Fermandarê Giştî yê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) Mezlûm Ebdî li ser rewşa Heleb û Til Rifetê daxuyaniyek belav kir.

Mezlûm Ebdî di dxuyaniya xwe de wiha got:

"Bûyerên li bakur-rojavayê Sûriyeyê bi lez û bez geş bûn, hêzên me ji gelek aliyan ve rastî êrişên dijwar hatin.

Bi rûxandin û vekîşîna artêşa Sûriyeyê û hevalbendên wê re, me destwerdan kir ji bo vekirina

korîdoreke mirovî di navbera herêmên me yê rojhilat, Heleb û herêma Til Rifetê de, da ku gelê xwe ji komkujiyan biparêzin.

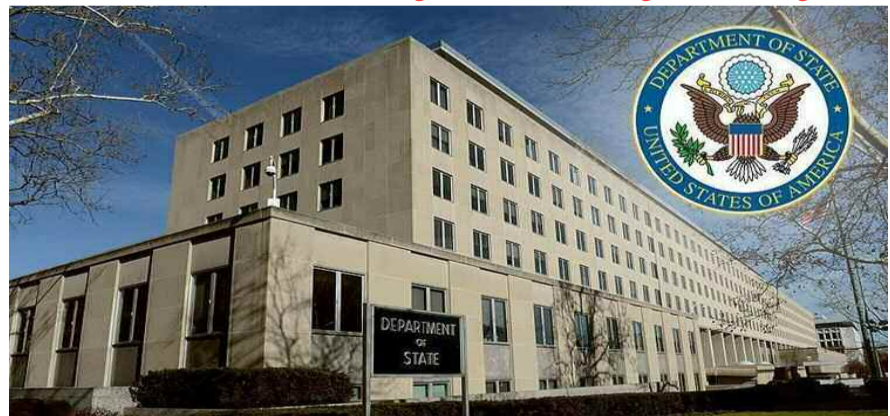
Lê êrişên komên çekdar ên ku ji aliyê dagirkeriya Tirk ve tîndestekirin ev korîdor qut kir.

Hêzên me li Heleb, Til Rifet û Şehbayê bi lehengî parastina gelê me kir.

Em kar dikin ku bi hemû aliyan Sûriyeyê re danûstandinê bikin da ku parastina gelê xwe misoger bikin û wan bi awayekî ewle ji herêmên Til Rifet û Şehbayê ber bi herêmên me yê ewle li bakurê rojhilatê welat derxin.

Berxwedana hêzên me ya ji bo parastina gelê me yê li taxên Kurdan ên Helebê didome."

Amerîka: Yekane rêya çareseriyê aloziya Sûriyeyê biryara 2254 e

Wezareta Karên Derve ya Amerîkayê got ki ew di wê baweriyê de ne ku yekane çareseriyê aloziya Sûriyê çêbûyî biryara 2254 a Encûmena Ewlehiyê ya Neteweyên Yekbûyî ye.

Cîgirê Berdevkê Wezîrê Karên Derve yê Amerîkayê Vedant Patel di konferanseke rojnamegeriyê de bersiva pirsên nûçegihanê Rûdawê Diyar Kurde da. Patel got, "Li gorî Amerîkayê çareseriyê pirsgerê ew e ku li gorî biryara 2254an a Konseya Ewlehiyê ya Neteweyên Yekbûyî pêvajoyek di bin pêşengiya Neteweyên Yekbûyî de bê

meşandin."

Di sala 2015an de bi biryara 2254an a Encûmena Ewlehiyê ya Neteweyên Yekbûyî xwestibû ku şer bê rawestandî, destûreke nû ji Sûriyeyê re bê amadekirin û hîlbijartin bîn kirin.

Lê belê ev biryar heta îro nehate bicîhanîn. Her wiha Patel got, "Em ji hemû welatan daxwaz dikin ku ji bo aramkirina rewşê çî ji destê wan tê bikin. Em naxwazin di vê heyama hesas de nakokî zêdetir bibin." Derbarê rewşa mirovî û alîkariyên li Sûriyê de Patel wiha got: "Pêşkêşkirina alîkariyên mirovî

yên guncaw gelekî girîng e. Me bi salan li herêmên ku zirar dîtin alîkariyên xurt da.

Em dê li ser şopandina rewşê berde-wam bin û dema ku pêwîst be em dê tedbîrên guncaw bigirin.

27ê Çiriya Paşîn komên girêdayî Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) êrişî parêzgehên Îdlîb û Helebê kir.

Komên çekdar 27-28ê Çiriya Paşîn ji rojavayê Helebê ber bi navendê ve bi lez bi pêş ketin, 30ê Çiriya Paşîn piraniya navenda Helebê bi dest xist. Komên çekdar 30ê Çiriya Paşîn jî navçeya Xan Şêxûnê kontrol kir û bi vê yekê tevahiya parêzgeha Îdlîbê ket bin kontrola komên çekdar. Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) û hevpeymanên wê êrişî taxên Şêx Meqsûd û Eşrefiyê yê Kurdnişîn ên Helebê û navçeya Şehbayê ya di destê Hêzên Sûriyeya Demokratîk de û cih û warên Kurdan dikin.

Bi hezaran Kurdên Heleb û Şehbayê ber bi bajarên din ên Rojavayê Kurdistanê ve diçin.

Li hinek herêman di navbera HSD û komên çekdar de şer û pevçûnên dijwar derdikevin.

Serok Barzanî û balyozê Rûsyayê pêşatên li navçeyê gotbêj kirin

Serok Mesûd Barzanî îro 3ê Berçile pêşwazî li Balyozê Rûsyayê li Iraqê İlbrus Kutraşev kir.

Di hevdîtîne de ku Konsolê Rûsyayê Maxim Rubin jî amade bû, Balyozê Rûsyayê pîrozbahiya serkeftina hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê li Serok Barzanî kir û amaje bi wê kir, encamdana serkeftiyane ya hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê di keşeke aram de û bi beşdariya hijmareke berçav a xelkê, destkeftê mezîna bo Herêma Kurdistanê.

Di beşeke din ya hevdîtîne de, behsa pêngavên proseya siyasî ya Herêma Kurdistanê û pêkanîna kabîneya nû hat kirin.

Peywendiyên di navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federal a Iraqê de, pêşatên navçeyê û metirsiyên terorê, mijarên din ên hevdîtîne bûn.

Hizbulahê piştevaniya xwe ji bo Rejîma Beşar Esed ragehand

Serokê Giştî yê Hizbulaha Lubnanê Neîm Qasim îro 05.12.2024ê piştevaniya xwe ji bo Rejîma Beşar Esed

li Sûriyê teqez kir û êrîşên çekdarên Sûriyê wek dijinkariya terorîstî pênase kir. Li gor ajansa Şefeq News Neîm Qasim ragehandiye: "Tiştê li Sûriyê pêktê dijatiya Sûriyê ye û ji aliyê Amerîka û Îsraîlê ve tê birêve birin, ew jî tê wê wateyê ku grubên çekdar ên êrîş dikin ser wan herdu dewletan in. Herwaha wan êrîşan wek plana berfirehbûna Îsraîlê pênase dike û daxwaz dike hemû alî dijî Îsraîlê rawestî. Di berdevama êrîşan xwe de çekdarên li Sûriyê îro dest danî ser bajarê Hemayê, ku navçeyekî stratejîk a Sûriyê ye.

Weşangerên Kurd bertek nîşanî zextên polîsan dan

Di 8emîn Pêşangeha Pirtûkan a Amedê de polîsan dest danî ser gelek pirtûkan. Yekitiya Weşangerên Kurd

jî bertek nîşan dan. Yekitiya Weşangerên Kurd têkildarî zext û tacîzên polîsan ên di 8emîn Pêşangeha Pirtûkan a Amedê de daxuyanî da. Daxuyanî li pêşiya standa Weşanxaneya Aramê hate dayin ku polîsan dest danîbû ser 4 pirtûkên wan. Gelek kes tev li daxuyanîyê bûn.

Li gorî nûçeya MAYê xwediyê Weşanxaneya Aramê û Serokê Yekitiya Weşangerên Kurd Haki Botan diyar kir ku derbarê pirtûkên polîsan dest danîne ser de tu biryarên qedexeyê negihîştine ber destê weşanxaneyê û ev tişt anî ziman: "Em van êrîşan şermezar dikin û qebûl nakin. Pirtûka Nelson Mandela ya ku behsa aştîyê dike çawa dibe sûc?" Boltan, wîha bi dawî kir: "Ev tiştên tîn kirin, nîşaneyê bêtehemûliya li dijî Kurdî ye. Êrîş, li dijî Kurdî ye, li dijî çanda Kurdî ye û li dijî weşangeriya Kurdî ye."

Nêçîrvan Barzanî: Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê bûye mînakeke berçav a perwerdehiya bi kalîte li Kurdistan û Iraqê

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî di merasima 10 saliya damezrandina Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê de ragehand: "Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê bûye mînakeke berçav a perwerdehiya bi kalîte li Kurdistan û Iraqê."

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî duh di merasima salvegera 10emîn ya damezrandina Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê de gotarek pêşkêş kir û ragehand, "Ez bi germî pîrozbahî û destxweşiyê li wê dezgeha akademî ya pêşkêşî dikim ku, di dema 10 salên borî hizireke nû ji bo guhertina sîstema xwandin û fêrkirinê li Herêma Kurdistanê û pêşvebirina wê peyda kiriye." Amaje bi wê jî da ku perwerde û fêrkirin tenê alavek nîne ji bo pêşxistina take kesan, belkî hêzeke dikare civakê ava bike û paşerojê geş ji bo welat û miletan çê bike."

Herwaha got, "Li sala 2013ê ku birayê min ê rêzdar Mesrûr Barzanî hizira damezrandina vî zanîngehê bi min re behs kir, ku ez wê demê Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê bûm, min bi dilxweşiyê zêde pêşwaziya hizira cenabê wî kir. Ew bi wê baweriya min bi temamî yek bû ku giring e em dezgehên fêrkirinê û xwandina zanîngehê li astê cihanê ava bikin. Ez gelek spasiya tevgerên berdevam û nerîna cenabê wî dikim. Ez spasiya Civata Sikirtêran, serokatiya zanîngehê û endamên desteya dersdêran dikim, ku di dema deh salên borî de bi dilsozî û nerîneke jîrane rûbirûyî qebxwazî û arêşeyan bûne, ji bo piştrastbûna ji berdevamiya karwanê zanîngehê ji bo gehiştina bi armancên xwe bilind."

Nêçîrvan Barzanî Herwaha got, "Armanca Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê ji destpêkê ve ron bû, avakirina dezgehekê bû ku bibe mînakeke bilind a akademî û

çirayek ji bo zanist û dahênanê, ji hêviyê ye, lewma zêdebarî wan bo nifşên paşerojê bibe destkeftiyar kar û tevgerên me li

îlhamderek, tevî amadekirina wî nifşî bibe yê ku şiyana rûbirûbûna qebxwaziyan hebe."

Serokê Herêma Kurdistanê Herwaha got, "Di heyama deh salên borî de Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê deskeftiyên berçav bi dest xistine ku wesa kiriye bibe nimûneyeke diyar ji bo kalitiya xwandinê li Kurdistanê û Iraqê, ji wan jî dezgeha yekê ya xwandina bilind e ku bi awayekî serkeftî çend qonaxên giring ên piroseya bidestxistina baweriya akademî ya navdewletî derbaz dike."

Nêçîrvan Barzanî amaje jî da gotinên Serokwezîr Mesrûr Barzanî ku, bi rengekî ji rengan pêşkêşkirin ji bo 70% ya xwendekarên zanîngehê hatiye kirin û hejî rêz û destxweşiyê ye. Amaje da piştevaniya sermayedaran jî ku wesa kiriye derfet ji bo xwendekarên pêkhatiyên cuda cuda yên Herêma Kurdistanê û Iraqê peyda bibe ku li vî zanîngeha pêşkêşî xwandina xwe bedewam bikin.

Navbirî ron jî kir, "Em bi rêya perwerde û fêrkirinê dikarin civakeke pêşkêşî, aboreke bihêz û paşerojê ron ava bikin ku hejî qurbanîdana vî gelê xweragir be." Herwaha got, "Çiroka serkeftina Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê tenê destkeftiyêke akademî nîne, belkî ji bo hemî ciwanan li Herêma Kurdistan û Iraqê peyama

her dem peyamê didin aliyên ku em pê re kar dikin çî li Sûriyeyê û çî li her deverêke cihanê hemû tedbîran ji bo parastina xelkê sivîl bigirin.

Herêma Kurdistanê ji bo pêşxistina sîstema perwerde û fêrkirinê hêştê bidawî nehatine, ji wan jî pêşxistina bernameyên xwandinê ji bo ku bi pêdivîtiyên sedsala 21ê re biguncin û xwendekarên ji bo têkelbûna bi bazarên karê navxwe û cihanî re têkel bibin."

Bi amadebûna Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî, îro 01.12.2024 li bajarê Hewlêrê merasima salvegera dehê ya damezrandina Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê hat kirin.

Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê li Duhokê li sala 2014ê hatiye damezrandin û heta niha şeş gerên derçûyan bawername jê wergirtine û zêdetirî 700 derçûyan li pişkên cuda cuda hene, ku li roja Yekşemê (02.06.2024) merasima gera şeşê ya derçûyên wê hat kirin.

Zanîngeha Amerîkî ya Kurdistanê li Duhokê ji çar kolîj û 10 pişkên zanistî yên cuda pêk tê, wekî bazirganiya kar, zanistê kompûterê, dîzayna navxwe, siyaseta giştî, medya û peywendî, peristarî û endazyarî. Bawernameyên vî zanîngehê ji aliyê Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Iraqê ve bawerpêkirî ne û yek ji zanîngehên ast bilind û naskirî yên Iraqê û deverê ye.

Matthew Miller: Ji bo sivîlên li Sûriyeyê çî ji destê me bê em dê bikin

Berdevkê Wezaretê Karên Derve ya Amerîkayê Matthew Miller der barê rûdawnên li Sûriyeyê got, "Ji bo sivîlên li Sûriyeyê çî ji destê me bê em dê bikin." Berdevkê Wezaretê Karên Derve ya Amerîkayê Matthew Miller îro di civîneke rojnamegeriyê de bersiv da pirsên Berpirsê Ofîsa Rûdawê ya Washingtonê Diyar Kurde.

27ê Çiriya Paşîn komên girêdayî Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) êrişî parêzgehên Îdlîb û Helebê kir.

Komên çekdar 27-28ê Çiriya Paşîn ji rojavayê Helebê ber bi navendê ve bi lez bi pêş ketin, 30ê Çiriya Paşîn piraniya navenda Helebê bi dest xist. Matthew Miller derbarê rewşa li Sûriyeyê got: Di nava

hêzên koalîsyona ku li Sûriyeyê li dijî DAIŞê hatine avakirin de leşkerên me hene.

Em ji bo rê li vejandina DAIŞê ya li Sûriyeyê bigirin li wir in.

Lêbelê, ez dikarim bibêjim ku em

her dem peyamê didin aliyên ku em pê re kar dikin çî li Sûriyeyê û çî li her deverêke cihanê hemû tedbîran ji bo parastina xelkê sivîl bigirin.

Em ji bo parastina sivîlên li Sûriyeyê çî ji destê me tê dikin."

Balyozê Îtalyayê: Piroseya hilbijartinên Perlemana Kurdistanê bicihanîna demokrasiyê ye

Serok Barzanî pêşwaziya Balyozê Îtalyayê li Îraqê dike û pê re danûs- xwe li ser destpêkirina karî li Îraqê û serdana xwe ji bo Herêma Kurdistanê

tandinan li ser hin mijarên giring dike.

Baregayê Barzanî parve kiriye, "Serok Mesûd Barzanî îro li Pîrmamê pêşwaziya Balyozê Îtalyayê li Îraqê Niccolo Fontana kir.

Di wê hevdîtînê de ku Konsulê Giştî yê Îtalyayê li Hewlêrê Michele Camerota jî tê de amade bûbû, Balyozê nû yê Îtalyayê li Îraqê dilxweşiya

diyar kir û amaje da peywendî û dostîniya navbera Îtalya û Herêma Kurdistanê û herwesa amadebûna xwe jî ji bo berfirehkirin û pêşvebirina wan peywendiyên di warên cuda cuda de diyar kir.

Balyozê Îtalyayê li Îraqê birêveçû- na serkeftiyane ya hilbijartinên Perlemana Kurdistanê bi rêjeyeke berçav a

tevlîbûna xelkî û di rewşeke aram de wekî serkeftineke mezin a Herêma Kurdistanê di bicihanîna demokrasiyê de wesifand.

Her di wê hevdîtînê de Serok Barzanî destpêkirina karî li Balyozê Îtalyayê yê nû pîroz kir û hêviya serkeftinê jê re kir. Zêdebarî amajedana bi giringiya peywendiyên navbera Herêma Kurdistanê û Îtalyayê, ew peywendî wekî peywendiyên dostanî û dîrokî wesifandin. Herwesadanûstandin li ser rewşa siyasî ya Îraqê û dawî pêşhat û guhertinên deverê û metirsiyên serhildana terorê jî hatin kirin.

Her di çarçoveya wê hevdîtînê de, Konsulê Giştî yê Îtalyayê li Hewlêrê Michele Camerota, ku erkê wî li Hewlêrê bidawî hatiye, zêdebarî rêz û spasiyan ji bo xelkê Kurdistanê, xatira xwe ji Serok Barzanî xwast. Serok Barzanî jî spasiya erk û bizavên wî ji bo pêşxistina peywendiyên her du aliyên kir û hêviya serkeftinê di erk û karên wî yê nû de jê re xwast.

DEM Partiyê ji bo hevdîtina bi Ocalan re serlêdan kiribû: Wezaretê bersiv da

Wezîrê Dadê yê Tirkîyeyê Yılmaz Tunç derbarê serlêdana DEM Partiyê ya ji bo hevdîtina

li gel Abdullah Ocalan de got, "Bersiv dê di demek maqûl de were dayîn."

DEM Partiyê 26ê Çiriya Paşîn ji bo hevserokên partiyê Tuncer Bakırhan û Tulay Hatimoğulları li Girava Îmraliyê li gel Rêberê PKK'yê Abdullah Ocalan hevdîtînê bikin serî li Wezareda Dadê ya Tirkîyeyê dabû.

Wezîrê Dadê yê Tirkîyeyê Yılmaz Tunç li ser serlêdana DEM Partiyê got:

"Daxwazname hefteya borî hat pêşkêşkirin. Nirxandina me berdewam dike. Bersiv dê di demek maqûl de were dayîn."

Serokê Partiya Tevergera Neteweperest a Tirkîyeyê (MHP) Devlet Bahçelî jî 26ê Çiriya Paşîn di civîna koma partiya xwe ya heftane de bang kir ku demildest bi Abdullah Ocalan re hevdîtîn bê kirin.

"Bila Ocalan û DEM Partî demildest bicivin" Bahçelî gotibû, "Partiya Tevergera Neteweperest li pişt her gotineke xwe ye.

Di civîna Koma Partiya xwe ya 22yê Çiriya Pêşîn a 2024an de me çî gotibe em li pişt gotinên xwe ne.

Em li bendê ne bêyî ku bê paşxistin di navbera Îmraliyê û Koma DEM Partiyê de hevdîtineke rûbirû were kirin, em banga xwe dubare dikin."

MSD: Em ji bo diyalogê amade ne

Meclisa Sûriyeya Demokratîk (MSD) a Rêveberiya Xweser diyar kir ku ew ji bo bidawînanîna şer û aloziyan amade ne bi hemû aliyên re di nava diyalogan de bin. Meclisa Sûriyeya Demokratîk (MSD) li ser operasyona Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) ya li Îdlib û Helebê û êrişê li Til Rifet û Şehbayê daxuyaniyek belav kir. Meclisa Sûriyeya Demokratîk (MSD) diyar kir ku kontrolkirina Helebê û gundewarê Hemayê bêyî berxwedan cihê metirsiyê ye.

MSDyê di daxuyaniyê de bangî civata navneteweyî kir ku zextê li hemû aliyên xwedî rol di Sûriyeyê de bikin şer raweste û pêvajoyeke siyasî ya ku hemû aliyên Sûriyeyê tê de beşdar bin, were destpêkirin.

MSDyê di berdewamiya daxuyaniyê de Tirkîye wekî berpîrsê şerê li Sûriye û Rojavayê Kurdistanê destnîşan kir.

Li ser rewşa koçberên ji herêma Şehbayê jî bangî Neteweyên Yekbûyî (NY) û Konseya Ewlehiyê hat kirin ku destwerdaneke bilez bikin û sivilan ji sûcên şer, qirkirin û koçberkirina bi darê zorê biparêzin.

MSDyê da zanîn, metirsi heye ku DAIŞ ji rewşê sûdê bigire û têkildarî wê jî bangî Hevpeymaniya Navneteweyî hat kir ku piştgiriya bidin Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) û di navbera hêzên Îraqê û HSDyê de pêwendiyekê dayînin.

MSDyê destnîşan kir ku ew

amade ye bi Tirkîyeyê re diyalogê bike û bal kişand ser van xalan:

"Şer û pevçûnên di navbera aliyên Sûriyeyî de tenê dikevin bin berjewendiyên dijminên gelê Sûriyeyê û zehmetiyên sivilan zêdetir dikin. Ji bo wê jî pêwîst e diyalog were pêşxistin.

Pêwîst e hemû bînpêkirinên li dijî pêkhatiyên Sûriyeyê werin rawestandin nexasim ku Kurd û netewe û olên din beşek sereke ji dîrok û erdîngariya Sûriyeyê ne.

Krîza Sûriyeyê tenê bi rêya çareseriyê siyasî û dûrî destwerdanên ji derve, tê çareser kirin."

Di dawiyê daxuyaniyê de MSDyê helwesta xwe ya parastina yekbûna axa Sûriyeyê û amadebûna xwe ya ji bo diyalogê bi hemû aliyên Sûriyeyê re teqez kir û banga pêkanîna biryara navneteweyî ya 2254an kir.

27ê Çiriya Paşîn komên girêdayî

Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) êrişî parêzgehên Îdlib û Helebê kir.

Komên çekdar 27-28ê Çiriya Paşîn ji rojavayê Helebê ber bi navendê ve bi lez bi pêş ketin, 30ê Çiriya Paşîn piraniya navenda Helebê bi dest xist.

Komên çekdar 30ê Çiriya Paşîn jî navçeya Xan Şêxûnê kontrol kir û bi vê yekê tevahiya parêzgeha Îdlibê ket bin kontrola komên çekdar.

Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) û hevpeymanên wê êrişî taxên Şêx Meqsûd û Eşrefiyeyê yê Kurdnişîna Helebê û navçeya Şehbayê ya di destê Hêzên Sûriyeya Demokratîk de û cih û warên Kurdan dikin.

Bi hezaran Kurdên Helebê û Şehbayê ber bi bajarên din ên Rojavayê Kurdistanê ve diçin.

Li hinek herêman di navbera HSD û komên çekdar de şer û pevçûnên dijwar derdikevin.

Li 30 parêzgehên 147 kes bi tomata 'endametiya PKK' hatin binçavkirin

Li 30 parêzgehên Tirkîye û Bakurê Kurdistanê 147 kes bi tomata ku "endamên PKK'ê ne" hatin binçavkirin. Wezîrê Navxwe ya Tirkîyeyê Alî Yerlikaya daxuyaniyek li hejmara xwe

ya tora civakî "X" belav kir û da zanîn, hêzên ewlehiyê li 30 parêzgehên li dijî endamên PKK, YPG, KCK û PYDê operasyoneke berfireh li dar xistine û nêzî 147 gumanbar girtine. Da zanîn jî operasyon li Semsûr, Agırî, Antalya, Erdexan, Aydın, Êlih, Çewlîg, Bolu, Diyarbekir, Edirne, Elezîz, Erzirom, Colemêrg, Hatay, Dîlok, Giresun, Îdir, Stenbol, Manîsa, Mêrdîn, Mîrsîn, Muğla, Kocaeli, Sêwas, Sêrt, Riha, Şimex û Wanê hatine kirin. Yerlikaya got, operasyon 10 rojan dewam kir û destnîşan kir ku têkoşîna wan a li dijî terorê ranaweste û her kesê ku piştgiriya bide rêxistinên terorê, dê bê cezadan. Li gor daxuyaniya Wezîrê Navxwe yê Tirkîyeyê, kesên hatine destser kirin li ser medyaya civakî propagandaya rêxistinên terorê kirine û di vê derbarê de lêpîrsîn li dijî wan dest pê kirine.

SOHR: Milîs li Helebê li dijî Kurdan sûcên şer dikin!

Rêvebirê Çavdêriya Sûrî ya ji bo Mafên Mirovan (SOHR) Ramî Abdurrahman dîyar kir

ku hêzên opozîsyonê li dijî Kurdên Helebê tawanên şer pêk anîne û ew neçar kirine ku xwe li Efrînê û deverên din ên di bin kontrola Tirkîyeyê de bigirin.

Abdurrahman got, "Hin komên çekdar ên girêdayî hêzên opozîsyona Sûriyeyê yê Tirkîye piştgiriya wan dike, tawanên şer li dijî welatiyên Kurd li Helebê dikin."

Ev kom welatiyên Kurd neçar dikin ku birevin Efrîn û deverên din ên di bin kontrola Tirkîyeyê de, da ku bêjin ew bi îradeya xwe vegeryane." Abdurrahman tekez kir ku hêzên opozîsyonê xelkê taxên Şêx Meqsûd û Eşrefiyeyê, du taxên Kurdan li Helebê, îşkence kirin û tekez kir ku divê ew tax û şênîyên wan bê parastin.

Wî herwiha got, şeva borî Tehrîr el-Şam û alfgîrên wê hewl dan li Hemayê pêşde biçin, lê artêşa Sûriyeyê bi alîkariya balafirên şer rê li pêşdeçûnê girt û hêzên opozîsyonê 15 kîlometran dûr xistin.

Serok Barzanî tekezî li ser dostayetiya Kurdistan û Îmarat kir

Serok Mesûd Barzanî Selaheddînê, Serok Mesûd pêşwazî li Balyozê nû yê Îmarat Barzanî pêşwaziya Abdulla

betî yê Şêx Mihemed Bin Zayid Al Nehyan Serokê Dewleta Îmarata Yekgirtiya Erebi bi Serok Barzanî gihand. Her wiha pesnê gelê Kurdistanê û hikûmet û sazî û damezraweyên herêmî kir ku ji bo pêkanîna aramiyê û hewl û têkoşîna geşbûn û avadaniyê din.

Ji aliyê xwe ve Serok Barzanî bi germî bixêrhatina Balyozê Îmarat li Iraqê kir û hêviya serkeftinê ji bo wî xwest. Serok Barzanî hişmendî û xemxuriya serkirdayetiya Îmaratê ya ji bo avadanî û geşkirina welat bi mînakî wesif kir. Her wiha tekez li ser dostayetiya û nêzîkiya di navbera gelê Kurdistan û gel û serkirdayetiya dewleta Îmaratê kir û xwazyarê ewe jî bû ku peywendî û dostayetiya di navbera her du aliyên kûrtir û berfirehtir bibe.

li Iraqê kir û di wê hevdîtînê de Serok Barzanî tekezî li ser dostayetiya û nêzîkbêna di navbera gelê Kurdistanê û gel û serkirdayetiya dewleta Îmaratê de kir.

Îro Çarşema 04.12.2024 li

Meter Elmezruyî Balyozê nû yê Îmarat li Iraqê kir.

Di hevdîtînê de Balyozê nû yê Îmarat li Iraqê, xweşhaliya xwe bi serdana Herêma Kurdistanê û hevdîtina bi Serok Barzanî re derbîrî û silavên tay-

35 hezar xwendekaran Kurdî hîlbijartiye

Wezîrê Perwerdeyê yê Tirkîyeyê ragihand ku sala perw-

dane, sala perwerdeyê ya 2024-2025an 31 hezar û 199 xwen-

îsal 10 mamosteyên Kurdî bîn tayînkirin ku 6 ji wan ên Kurmancî û 4 ji wan jî yê Kirmanckî ne.

Gulcan Kaçmaz Sayyîgîtê diyar kir ku sala perwerdeyê ya 2023-2024an 23 hezar xwendekaran waneya Kurdî hîlbijartibû lê ev hejmara sala 2024-2025an bûye 35 hezar.

"Gelek astaeng hene"

Parlamentera DEM Partiyê amaje pê kir ku astengiyên li pêşiya Kurdiyê berdeyam dikin û got:

"Ji bo Kurdî taleb heye lê gelek asteng hene.

Hejmara xwendekarên ku Kurdî hîlbijartiye li gorî par bi qasî 12 hezaran zêde bûye lê materyalên ku hatine dayîn bi qasî 3 hezar û 206 heban zêde bûne.

Li vir kêmasiyek heye, hevsengî nîne."

erdeyê ya 2024-2025an 35 hezar xwendekaran waneya Kurdî hîlbijartiye.

Wezîrê Perwerdeyê yê Tirkîyeyê Yusuf Tekîn pirsên Parlamentera DEM Partiyê Gulcan Kaçmaz Sayyîgîtê yê li ser darsa nemecbûrî ya Kurdî berisvandin.

Li gorî amarên ku Tekîn

dekaran darsa Kurmancî û 3 hezar û 805 xwendekaran jî darsa Kirmanckî hîlbijartiye.

Tekîn diyar kir ku di çarçoveya wan darsan de 52 hezar û 500 materyalên xwendin û nivîsandinê dane xwendekarên ku darsa Kurdî hîlbijartiye.

Yusuf Tekîn da zanîn ku de

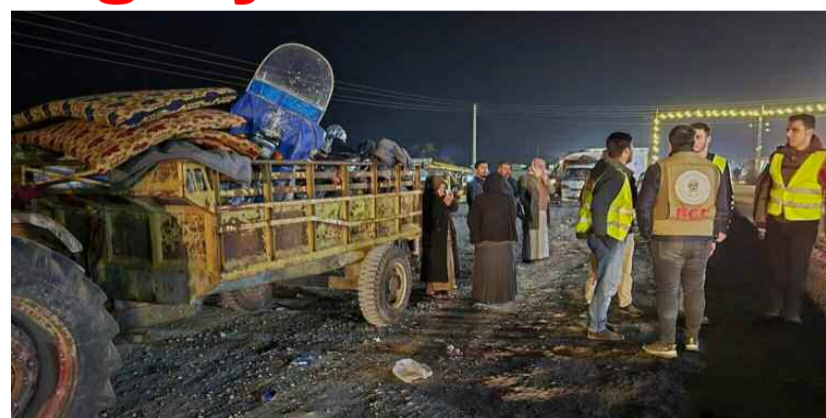
Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî pêşwazî li malbatên vejeriyane Efrînê dike

Tîmên Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî li Efrînê pêşwazî li vegera zêdetir ji 200 malbatan ji Til Rifet û herêma Şehbayê bo Efrînê kir û alîkariyên pêwîst ji wan re pêşkêş kirin.

Piştî ketina Desteya Tehrîr El-Şamê û hevalbendê wê bo Helebê, herwiha piştî kontrolkirina bajarokê Til Rifet û herêma Şehbayê ji aliyê grûpên çekdaran ên ser bi Tirkîyeyê ve, nêzîkî 200 hezar koçberên Efrînê yê ku li wan herêman hatibûn bicihkirin, careke din neçar bûn koçber bibin.

Pêgeha Dezgayê Xêrxwaziya Barzanî belav kir, bi şer û pevçûnên dawî yê li welatê Sûriyeyê re, bi hezaran malbat koçber bûn û koçî herêmên aram kirin. Duh êvarê jî nêzî 200 malbat vejeriyane bajarê Efrînê.

Diyar kir jî, "Tîmên Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî li degera Kefercanayê pêşwazî li koçberan kir û xizmetguzariyên bijîşkî û

Her di vê derbarê de, Encûmena Niştîmanî ya Kurd li Sûriyeyê duhî di daxuyaniyekê de, bang li komên çekdar kir ku sivîlan nekin armanc û can û mal û milkên wan biparêzin û herwiha bang li koçberên Efrînê yê ku ji sala 2018'an ve koçberî herêma Şehba bûne, vejerin ser cih û malên xwe li Efrînê.

Bajarokê Til Rifet û herêma Şehbayê di navbera herêma Efrînê

û Helebê de ne û di destê YPGê de ne. Ji dema dagîrkirina Efrînê ji aliyê artêşa Tirkîyê û grûpên çekdar ên ser bi wê ve di Adara 2018an de, dora 200 hezar koçberên Efrînê li 5 kampên û li gundên wê herêmê bicih bûne.

Ji aliyê din ve, karwanê mezin ê koçberên herêma Şehbayê yê li devera Ehdasê asê mabûn, beşek biçûk ji wan gihîşt bajarê Tebqayê yê di kontrola HSDê de û beşê mezin jî hîn di rê de ye.

Mesrûr Barzanî û Balyozê Tirkîyeyê pêşhatên dawî yê Iraq û navçeyê guftûgo dikin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî îro 5ê Berçile pêşwazî li Balyozê Tirkîyeyê li Iraqê Anil Bora

Înan kir.

Di civînê de ku Konsulê Giştî yê Tirkîyeyê li Herêma Kurdistanê Erman Topçu amade bû, guftûgo derbarê pêşxistina pêwendiyên dualî û pêşhatên dawî û guhertinên rewşa giştî ya Iraq û navçeyê hatin kirin.

Balyozê Tirkîyeyê pîrozbahiya serkeftina hîlbijartinan û yekemîn rûniştina xula şeşemîn a Parlamentoya Herêma Kurdistanê kir û her du alî li ser giringî û pêwîstiya pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê di zûtirîn dem de hevnerîn bûn. Şer û pevçûnên li Sûriyeyê û pêwîstiya parastina ewlehî û aramiya navçeyê, mijareke din a guftûgoyên hevdîtînê bû.

HTŞ ket bajarê Hemayê û artêşa Sûriyeyê jî vekişiya

Çekdarên Heyet Tehrîr El-Şamê û hevalbendên wê ketin bajarê Hemayê û artêşa Sûriyeyê jî ji nava bajarê vedikişê.

Rewangeha Sûrî bo Mafên Mirovan belav kir, çekdarên Heyet Tehrîr El-Şamê û hevalbendên wê îro 5ê Berçile, piştî şer û pevçûnên giran bi hêzên rêjîma Sûriyeyê re, karî ji gelek aliyên ve bikevin nava bajarê Hemayê.

Ji aliyê din ve, artêşa Sûriyeyê îro di daxuyaniyekê de ragihand, "Hêzên me yê çekdar şer û pevçûnên giran ji bo şikandin û têkbirina êrîşên tund û li dû hev ên rêxistinên terorîstî li ser bajarê Hemayê kirin.

Artêşa Sûriyeyê got jî, di çend demjimêrên borî de, bi dijwarbûna şer û pevçûnên bi komên terorîst re û zêdebûna hejmara kuştîyan di nava refên hêzên wan de, van koman karî derbasî gelek taxên bajêr bibin.

Herwiha diyar kir, ji bo parastina jiyana sivîlên bajarê Hemayê û tevlihekirina wan di şerên di nava bajarê de, yekîneyên wan ên leşkerî yê ji nava bajarê derketin û li derveyî bajar bicih bûn. Femandariya Giştî ya Artêş û Hêzên Çekdar ên Sûriyeyê tekez dike, ew ê berdeyam be ji bo derxistina wan deveran ji destê rêxistinên terorê. Kontrolkirina bajarê Hemayê piştî wê yekê tê, çekdarên Heyet Tehrîr El-Şamê û hevalbendên wê roja 30î Mijdara borî bajarê Helebê û xistibûn bin kontrola xwe, piştê jî berê xwe dabûn Hemayê û di çend rojên borî gelek gund û bajarokên bakurê wê parêzgehê ji destê artêşa Sûriyeyê kontrol kiribûn.

Bajarê Hemayê li navenda Sûriyeyê li ser çemê Asî ye û 213 k.m li bakurê Şamê ye. Hema ji aliyê rûniştvanan ve piştî Şam, Heleb û Humsê di rêza çaremîn de ye. Di sala 1982 de, Îxwan Mislimîn li Hemayê dijî desthilata Beis derketin, artêşa Sûriyeyê jî ket Hemayê û zêdetir ji 30 hezar rûniştvanên bajêr hatin kuştin.

Serok Barzanî û balyozê Rûsyayê pêşhatên li navçeyê gotbêj kirin

Serok Mesûd Barzanî îro 3ê Berçîlê pêşwazî li Balyozê Rûsyayê li Iraqê Ilbrus Kutraşev kir.

Di hevdîtînê de ku Konsolê Rûsyayê Maxim Rubin jî amade bû, Balyozê Rûsyayê pirozbahiya serkeftina hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê li Serok Barzanî kir û amaje bi wê kir, encamdana serkeftiyane ya hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê di keşeke aram de û bi beşdariya hijmareke berçav a xelkê, destkeftek mezin e bo Herêma Kurdistanê.

Di beşeke din ya hevdîtînê de, behsa pêngavên proseya siyasî ya Herêma Kurdistanê û pêkanîna kabîneya nû hat kirin.

Peywendiyên di navbera Hikûmeta Herêma Kurdistanê û Hikûmeta Federal a Iraqê de, pêşhatên navçeyê û metirsiyên terorê, mijarên din ên hevdîtînê bûn.

Beşar Esed daxwaza alîkariyê ji Iraqê dike

Raportên rojnamevanî eşkere dikin ku, daxwaziyekê Sûriyê ji bo desttêwerdana serbazî an jî

şandina çekê taybet ji bo Sûriyê, ji bo rawestandina pêşveçûna komên çekdar gehîştî Iraqê, li Hevpeymaniya Îdareya Dewletê jî danûstandin li ser wê yekê hatine kirin û duberekiyên siyasî jê peyda bûne.

Rojnameya Erebî Cedîdê ji zarê sê çavkaniyên haydar ên Iraqê parve kiriyê, “Serokê Sûriyê Beşar Esed daxwaza piştewaniyê ji Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şiya Sûdanî kiriyê ku, di rûbirûbûna hêzên opozisyona Sûriyê de alîkariya wê bike, ku li ser kontrolikirina bajar û bajarkên wî welatî berdewam in.”

Yek ji wan çavkaniyan ku li Wezareta Derve ya Iraqê berpirs e eşkere kiriyê, “Beşar Esed daxwaza piştewaniya rasterast ji Iraqê kiriyê, ji bo ku bajarên din nekevin bin destê çekdarên opozisyonê.”

Amaje jî daye, ew daxwaza Beşar Esed di dema peywendiya telefonî ya navbera wî û Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şiya Sûdanî de bûye, ku li roja Şemiyayê boîr danûstandin kirine. Li dû gotîna wî berpirsê Wezareta Derve ya Iraqê, “Esed daxwaza piştewaniya serbazî ya rasterast ji Hikûmeta Iraqê kiriyê, bê ku awayê piştewaniyê diyar bike, lê ya ku fêma kiriyê ew e ku daxwaza çekê diyarkirî ji bo rawestandina pêşveçûnên çekdarên opozisyonê kiriyê.”

Çavkaniyêke din ku endamê Lijneya Ewlehî û Bergiriyê ya Civata Nûnerên Iraqê ye ragehand, “Duberekiyêke tund li ser piştewanîkirina Rijêma Sûriyê di navbera serkirdeyên siyasî yên Şîeyan de peyda bûye.” Li gor heman çavkaniyê ragehandiyê: “Baskeke Şîeyan ji bo piştewanîkirina li Rijêma Sûriyê givaştî dîke û tayekê din jî wesa difikire ku piştewanîkirina Sûriyê mimkin e Iraqê rûbirûyî sîza û helwestên navdewletî bike.”

Herwaha diyar kir: “Hikûmet û hêzên Şîeyan ên çekdar li Iraqê biryar ji bo wan komên çekdar hêlaye yê ku, hez dikin ji bo şer û piştewanîkirina Rijêma Sûriyê biçin.”

Mela Ehmedê Zivingî (1893-06.12.1971)

Ebdûlazîz Qasim

Li roja 06.12.2014z, 53 sal li ser koça dawî ya Mamosta Mela Ehmedê Zivingî re derbas dibin, ku di rojê wekî vê rojê de û berî 53 salan li bajarê Helebê malavayî ji vî dunyayê kir û çû ber dilovaniya Xudê, û li gor qewîtîya wî li goristana gundê Til M'erûf li Rojavayî Kurdistanê hat veşartin.

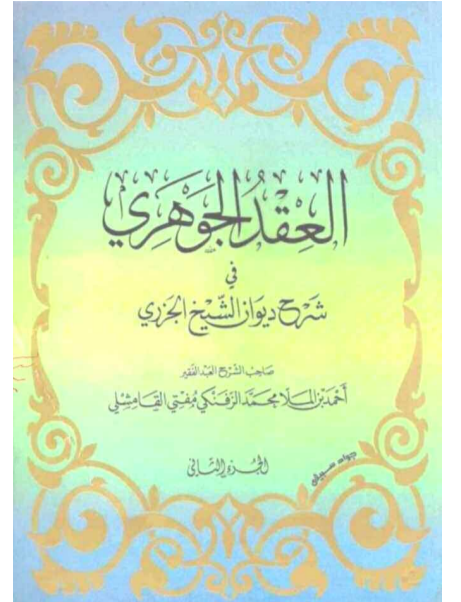
Mela Ehmedê Zivingî, li sala 1893yê li bajarê Sêrtê jidayik bûye, paşî barkiriyê û çûye Cizîrê û ji Cizîrê derbasî bajarokê 'Eyîn dîwerê bûye û bûye melayê mizgeftê û piştî mirina bavê xwe diçe gundê Xezne li rex Şêx Ehmedê Xizne, û dibe miftiyê Qamişloyê û li dawiyê bi fermana serokkomarê Sûriyê dibe serokê karûbarên olî yê tevaya navçeya kurdî li Sûriyê ku jêre dihat gotin (Cizîrê- anku parêzgeha Hesekê), tevî pîla wî ya olî ya bilind, lê herî zêde Mela Ehmedê Zivingî bi ravekirin û şîrovekirina dîwana Melayê Cizîrî (1570-1640) hatiye naskirin, ku yek ji behemên edebî yê herî girîng e di nav pertûxana kurdî de.

Ku demê xwendina helbestên Nîşanî, pêdiviya her xwendevanekî bi şîrovekirina Mela Ehmedê Zivingî heye ya bi navê (يرويحلا دوعلا), ku bi zîmanê erebî hatiye şîrovekirin û di sala 1958 de li Qamişlo hatiye çapkirin û paşî ji aliya Mamosta Emîn Narozî ve hatiye wergêran bo zîmanê Kurdî bi navê (Gerdeniya Gewherî), ku bêyî vî pertûkê

kêm xwendevan bi mebest û ramana helbestên Cizîrî (Nîşanî) dikarin tê bigehin.

Hêjayê gotinê ye, ku Nîşanî bi yekem damezrêner û mamostayê dibîstana helbesta kurdî (Kurmançî) tê naskirin û nasnavêkî herî bilind e di esmanê felsefê û zîman û edebiyata kurdî de, ku dîwana Cizîrî, her xwendevanekî bi hêsanî bi raman û risteyên Cizîrî tê nagehin, derbarê vî yekê de hêjaye balê bikişînin li ser xizmeta mezin ya Zivingî ku tevî Zîmanê Kurdî yê şêrîn, baş bi zîmanê

Tirkî, Farisî û Erebî jî dizanî, ku ev yek bûye alîkar bo şîrovekirina dîwana Cizîrî bi awayekî rêkûpêk û tevî serrastkirina gelek qasî û destkariyên bûyîn di helbestên Cizîrî de.

Li gorî hindek zanyariyan ku Mamostayê Zivingî piştî çapkirina şerha dîwana Cizîrî, kar dikir ji bo şîrovekirina dîwana (Mem û Zîn) ya Ehmedê Xanî (1650-1707), lê mixabin ku di jiyê çil saliya xwe de ji herdu çavên xwe kor dibe, lewra ku nîkarî li ser nivîsîna berhemên zêdetir berdewam bike.

Pentagon: Hêzên me li Sûriyeyê di rewşa amadehiyê de ne

Berdevkê Pentagonê Patrick S. Ryder diyar kir ku hêzên wan li Sûriyeyê di rewşa amadehiyê de ne. Komên girêdayî Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) 27ê Çiriyayê Paşîn êrişî Îdlîb û Helebê kir.

Komên çekdar 27-28ê Çiriyayê Paşîn ji rojavayê Helebê ber bi navendê ve bi lez bi pêş ketin û wan 30ê Çiriyayê Paşîn navenda Helebê bi dest xist.

Komên çekdar 30ê Çiriyayê Paşîn jî navçeya Xan Şêxûnê kontrol kir û bi vî yekê tevahiya parêzgeha Îdlîbê ket bin kontrola wan.

Tehrîr El Şamê herî dawî jî doh (5ê Kanûna Pêşîn) bajarê Hemyayê kontrol kir. Berdevkê Wezareta Parastîna ya Amerîkayê (Pentagon) Patrick S. Ryder diyar kir ku ti rola Amerîkayê di van şer û pevçûnan de nîne.

Patrick S. Ryder destnîşan kir ku wan hêzên xwe yê li Sûriyeyê xistine rewşa amadehiyê û rewşê dişopînin da ku DAIŞ van pevçûnan ji xwe re neke derfetek.

Berdevkê Pentagonê bal kişand ser

metirsîya DAIŞê jî û got:

“Dema em rastî metirsîyê werin em dê her tiştê pêwîst bikin.

Me van rojên dawiyê di çarçoveya Koalîsyonê de li Sûriyeyê çend caran komên çekdar bombebaran kirin.”

Divê were gotin ku piştî êrişên Tehrîr El Şamê tevgera DAIŞê jî zêde bûye.

Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) ragihand ku DAIŞê li Hums û Dêrezorê çend cih dagir kirine.

Pentagonê jî da zanîn ku li rojhilatê Feratê 3 leşkerên wan birîndar bûne.

Li rexê din, Tehrîr El Şamê piştî Hemyayê berê xwe daye Humsê û li wê derê jî şer û pevçûnan dest pê kiriyê.

Şaredariya Bajarê Mezin a Wanê: Hevserokên me li ser karê xwe ne

Şaredariya Bajarê Mezin a Wanê ragihand, îdiayên ku dibêjin Hevşaredar Abdullah Zeydan ji kar hatiye dûrxistin û li şûna wî qeymeqam hatiye tayînkirin, ne rast in.

Şaredariya Bajarê Mezin a Wanê, der barê îdiayên ku li ser hin hesabên medyaya civakî hatin parvekirin ku dibêjin Hevşaredar

Abdullah Zeydan ji wezîfeyê hatiye girtin û li şûna wî qeyûm hatiye tayînkirin, daxuyanî da.

Di daxuyaniyê de hat got: “Ji hêla hinek hesabên trol û qestî ve li ser bîngeha belgeyê xelet, agahiyên ku Hevşaredarê Şaredariya Bajarê Mezin a Wanê Abdullah Zeydan ji kar hatiye dûrxistin û li şûna wî jî

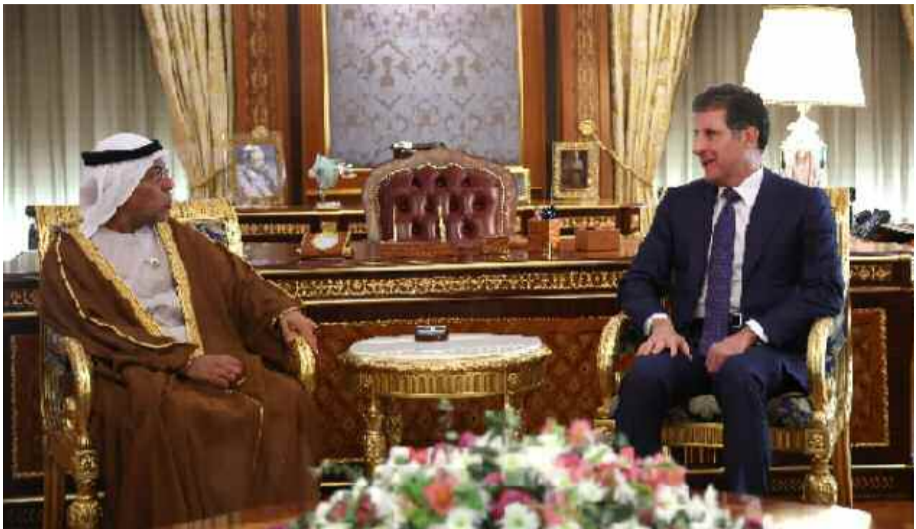
qeyûm hatiye peywardarkirin tîndar kirin. Em radigihînin ku ev agahî ne rast in û belge jî xelet e û em ji gelê xwe dixwazî ku bawerî bi van belavokên xelet neyîn.”

Şaredariya Bajarê Mezin a Wanê got: “Divê baş were zanîn ku armanca van belavokên wiha, tevlihevkirina hişê gel û çekirina şikê di nîyeta xwedîderketina li îradeya rastîna de ye. Hevşaredarên me li ser karê xwe ne û bi hemû hewl û hêza xwe ve xebatên xwe didomînin.”

Abdullah Zeydan di hilbijartinên 31ê Adarê de zêdetirî sedî 50 deng wergirtibû û bûbû şaredarê Wanê. Lê bi hinceta ku mafê wî yê beşdarbûna hilbijartinê nîne, pesendname nehatibû dayîn. Piştî xwepêşandana mezîna, komisyona Bilind postê serokatiya şaredariyê radestî Abdullah Zeydan kir.

Nêçîrvan Barzanî û Balyozê Îmaratê rewşa Sûriyê gotûbêj kirin

Serokê Herêma Kurdistanê Mezrûyî Balyozê nû yê Îmaratê li Nêçîrvan Barzanî pêşwaziya Balyozê Îmaratê re kir.

ozê nû yê Îmaratê kir û di wê hevdi- inê de rewşa Sûriyê hat gotûbêj kirin. Îro Çarşema 04.12.2024 ê li bajarê Hewlêrê, Nêçîrvan Barzanî Serokê Herêma Kurdistanê pêşwaziya Ebdulah Matar Xemîs El-

na wî kir û hêviya serkeftinê jê re xwest. Her wiha piştevaniya xwe û aliyên peywendîdar yên Herêma Kurdistanê ji bo serxistina erkê wî de nîşan da. Balyozê Îmarata Erebî silavên

Şêx Mihemed Bin Zayid Al Nehyan Serokê Îmaratê gihandin Serok Nêçîrvan Barzanî û pesnê peywendiyên bihêz yên di navbera welatê xwe û Iraq û Herêma Kurdistanê da û tekez li ser pêdagirbûna Îmaratê bi zêdetir bihêzkirin û berfirehkirinan peywendiyên bi taybetî bi Herêma Kurdistanê re kir.

Di hevdiînê de Serokê Herêma Kurdistanê silavên xwe ji Serokê Îmaratê re şand û xweşaliya xwe bi berdeewamiya piştevaniya Îmaratê ya ji bo Iraq û Herêma Kurdistanê nîşan da. Herdu aliyên li ser berfirehkirina hevkarîyên hevbeş yên di warên curbicur da danustandina bîr û ramanan kirin.

Pêşhatên dawî yên herêmî, bi taybet rewşa Sûriyê û mijarên din yên xwedî berjewendiya hevbeş hatin gotûbêj kirin.

ROJAVA

Eskere Boyik

Niha ji bo gelê Kurd rojên teng, lê yê dîrokî ne. Dewleta Sûriyê dihedim e, bi xwera peyman a Lozanê jî hildişîne... Ji bin kelefên neheqiya 100 salan ROJAVA KURDAN, wek tevekê derketî û ronaya xwe dide Rojavayê... Dewletên dagerkir dîn û harbûne... Çiqas çek-sîlihê cihanê yên xûnrêj hene, bi çete, cerdevan, çeş û weşên cihanê xwe civandine, anîne dixwezî wê teva Kurdan, wê ronaya emir tune bikin... Kurdno, demê da hûn Lozanê nebûna xweyî, çiqas zulm û xezeba dewranê hebû van sed salan da ser we da barî. Îro dîsa dîrokê şansekî dijwer daye we, Nakokiyê nava xwe daynin alîkî, rabin, kê ch ji dêst tê ROJAVA XWE biparêzin... Kê kîderê be, kîjan welatî be, nava kîjan sîyasetê da be, Îro ROJAVA tava hemû Kurdan e! Nehêlin kes wê ronayê vêmîrîne.

01.12.2024

Ji bo henardekirina petrola Herêma Kurdistanê civîneke din birêve çû

Lijneya Darayî ya Parlamentoya Iraqê civîneke din ji bo nûjenkirina madeya 12 ya yasaya budceya federal a Iraqê û girêdayî kirê û xercên berhevanî û veguhestina petrola Herêma Kurdistanê de pêkanî. Endama lijneya darayî li Parlamentoya Iraqê Dr. Nermîn Meirûf ragehand, îro civîneke din derbarê pirsê petrola Herêma Kurdistanê de hate kirin. Herwaha got: "Îro 05.12.2024ê di

berdeewamiya civînên me yên lijneya darayî de gotûbêj derbarê raporta lijneya me ya taybet derbarê nûjenkirina madeya 12 yê yasaya budceya federal a girêdayî kirê û xercên berhevanî û veguhestina petrola Herêma Kurdistanê de hate kirin. Navborî got, civîna me bi armanca gehestina temamkirina raporta dawiyê ya ji bo ku ji Parlamentoya Iraqê re bê pêşkeşkirin pêkhat. Duh Parlamenterê PDKê li encû-

mena nûnerên Iraqê Segvan Sindî ji BasNewsê re ragehand: "Serokwezîrê Iraqê Mihemed Şiya Sûdanî 3 demjimêran li Parlamentoya Iraqê ma û li ser hemû pirsan axivî, armanca wî li ser nûjenkirina yasaya budceyê ku xaleke taybetmende bi pirsê şandin û henardekirina petrola Kurdistanê ve, ronîkirinê bide fraksiyonan.

Herwaha got: "Sûdanî daxuyanî ji bo fraksiyonan da û got, hevkarî me bin ku ev yasa bê nûjenkirin, biryare heftiya bê roja şemiyê yan jî yekşemê xwandina duyem bo wan xalan bê kirin ku taybetmendin bi pirsê petrola Kurdistanê ve û piştra xwandina sêyem dê bê kirin û armanca Sûdanî ew bû fraksiyonan agahdar bike ku ev nûjenkirin bi asanî bê derbaskirin. Ji ber got, ji ber rawestana petrola Kurdistanê Iraqê jî gelek ziyar dîtîye."

Segvan Sindî got: Eger yasa bê nûjenkirin, pirsgerêka mûçe û budce ya Kurdistanê namîne. Ji ber petrol diçe derve û li hember wê jî beşa budceya Kurdistanê heye.

HSDyê hişyarî da: DAIŞê herêmeke berfireh bi dest xist

Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) ragihand ku DAIŞê li Hums û Dêrezorê çend cih bi dest xistine.

Berdevkê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) Ferhad Şamî li ser hesabê xwe yê Xê li ser livûtevgera DAIŞê ya li Sûriyeyê daxuyaniyek belav kir.

Berdevkê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) Ferhad Şamî ragihand: "Hêzên me ji bo rawestandina berfirehbûna çeteyên DAIŞê tedbîrên bi bandor digirin.

Rêxistina terorîst a DAIŞê kontrola xwe li ser herêmên berfireh ên çolên Hums û Dêrezorê ragihand û gelek bajar û cihên stratejîk ji destê hêzên Hikûmeta Şamê derxistin." Berdevkê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) Ferhad Şamî bal kişand ser wê yekê ku hêzên wan tedbîrên pêwîst wergirtine û da zanîn: "Rêxistina terorîst hewl dide berfirehbûna xwe li deverên din ên bêparastin bidomîne.

Hêzên me tedbîrên berfireh û tekez standine û dê bi awayekî bi bandor rêgîrîyê bikin ku hewldanên berfirehbûna DAIŞê ya ber bi herêmên me rawestînin û senaryoya sala 2014an dubare nebe."

Komên çekdar 15 hezar Kurd revandin: Ew li kû ne?

Piştî nîvro 15 hezar penaberên Kurd ên ji Efrînê ji aliyê komên çekdar ên mixalefeta Sûriyeyê ve hatin revandin. Malbat di çarçoveya lihevkerina Hêzên Sûriya Demokratîk (HSD) û Heyeta Tehrîr El Şamê (HTŞ) de ji Şehbayê derdiketin lê komên çekdar lihevkerin şikand.

Tê gotin ku komên çekdar dibêjin, dema YPG ji Şêx Meqsûd derkeve yan jî ji herêmên ku di van 3 rojan de bi dest xistiye vekişe, ew dê 15 hezar Kurdan berdî.

Berpîrsê Rêveberiya Xweser a Karûbarên Penaberan Şêxmûs Ehmed ji Rûdawê re ragihand, çekdarên mixalefeta Sûriyeyê piştî kontrolkirina Şehbayê rê nadin ku 15 hezar Kurd derbasî deverên ewle

bibin. Berpîrsê Rêveberiya Xweser a Karûbarên Penaberan Şêxmûs Ehmed got: "Me doh 2 otobus şandin Şehbayê lê komên çekdar ên ku Tirkîye piştigiriya wan dike hêzên Hemzatê û Sultan Murad rê nadin ku xelk ji herêmê derkeve."

Di van rojên dawî de komên çekdar ên ku Tirkîye piştigiriya wan dike dest bi êrişê li dijî Şehbayê ya di bin kontrola HSDyê de kir.

Berî niha HSD û komên çekdar bi awayekî neragihandî li hev kiribû ku rêyeke ewle ji xelkê re were vekirin ku derbasî deverên aram ên li parêzgehên Tebqa û Reqayê bibin. Penaberên Şehbayê niha li

kamp û mizgeftan di rewşeke dijwar de dijîn.

Roja sêşemê Berpîrsê Rêveberiya Xweser a Karûbarên Penaberan Şêxmûs Ehmed ji Rûdawê re ragihandibû ku ji ber êrişan nêzîkî 100 hezar kes ji Şehbayê ber bi Tebqayê ve koçber bûne.

Wî îro ji Rûdawê re da zanîn ku ew hejmar zêde nebûye û nêzîkî 6 hezar malbat li Şehbayê asê mane.

HSD: Komên çekdar dest danî ser 120 otomobîlên xelkê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) ragihand ku komên çekdar ên nêzîkî Tirkîyeyê dest bi hewldaneke mezin a derxistina welatiyan û destdanîna ser otomobîlên wan kiriye. Navenda Ragihandinê ya

Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) îro ragihand ku komên çekdar ên nêzîkî Tirkîyeyê dest bi operasyoneke berfireh a di nava sivilê ku li Şehba û bakurê Helebê asê mane de kiriye.

HSDyê ragihand ku komên çekdar dest daniye ser 120 otomobîlan ku bi sedan sivil pê diçûn bakur û rojhilatê Sûriyeyê. HSDyê da zanîn ku komên çekdar piraniya welatiyan veg-

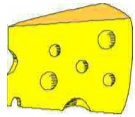
uhastine de vera Şêx Nekar û çarenivîsa hinekan jî ne diyare.

Lihevhatinek hatibû kirin ku rê li ber ti kesî neyê girtin. Komên çekdar 2 rojên borî rê li ber zêdetirî 15 hezar sivilan girtin û zivistana sar ew li ser rêyên sereke hiştin.

Piraniya kesên ji Şehbayê derbider bûne sala 2018an piştî dagirkirina Tirkîye û hevpeymanên wê ji Efrînê çûbûn.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

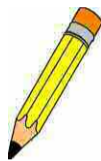
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

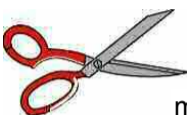

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

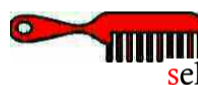
Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Şş

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qilıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt

tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyey? Ev tûtiye.
Bu nədir? Bu tutuqşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsak

Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu tîmsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyey? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Buıldır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

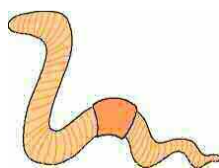
keVc

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

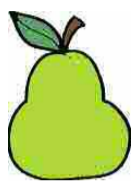

berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

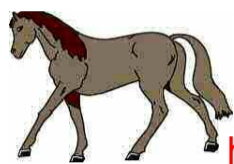
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

li

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

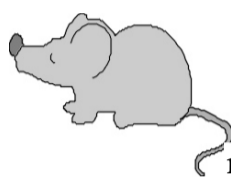
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu êlcêkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îi

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

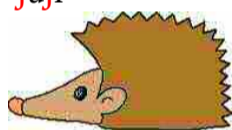

keştî

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gêmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Jj

jûjî

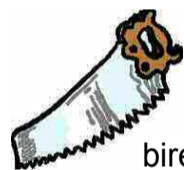

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

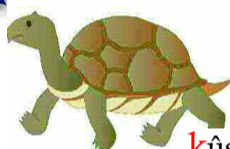
Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

Kk

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdir.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmor

Ev çîye? Ev lîmore.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

rojname

Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qezetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev keviale.
Bu nêdir? Bu xerçengdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

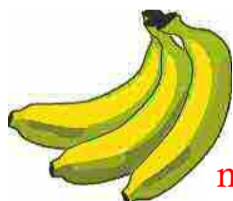
Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî

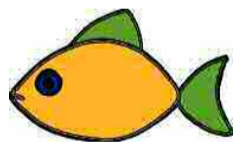
Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çayırtkêdir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

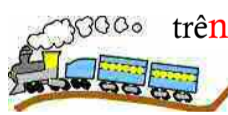
Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörêkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zerrêbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reŋge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

sol

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

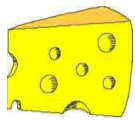

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyey? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

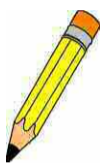
pîvaz

Ev çiyey? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyey? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyey? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

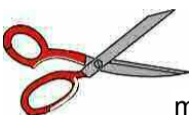

beq

Ev çiyey? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyey? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyey? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyey? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portaqaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

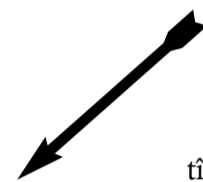
şêr

Ev çiyey? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyey? Ev kêwrîşke.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайца.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyey? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyey? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyey? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

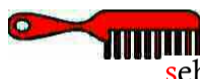
stêrk

Ev çiyey? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyey? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyey? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

tîr

Ev çiyey? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyey? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuqşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyey? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvike

Ev çiyey? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyey? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

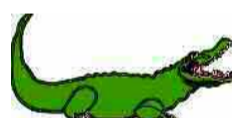
şûşe

Ev çiyey? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyey? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsal

Ev çiyey? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyey? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyey? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyey? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyey? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ıldırımır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyey? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

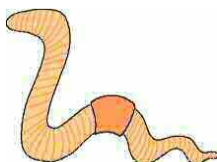
keVc

Ev çiyey? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyey? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyey? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyey? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyey? Ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a scorpion.

bivir

Ev çiyey? Ev bivire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

berçavik

Ev çiyey? Ev berçavike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

w erdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdekdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şəkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

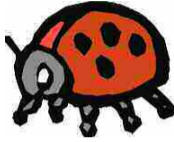
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kəklıdır.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzəndır.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

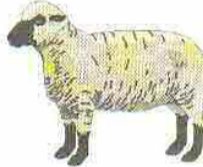
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdır.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

yek

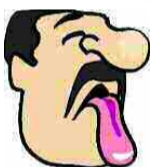
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdır.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountair.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zəngdır.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

Иран обвинил генсека НАТО в попытке навязать Трампу внешнеполитические решения

Генсек НАТО Марк Рютте пытается навязать свою позицию по внешней политике избранному президенту США Дональду Трампу и его команде, заявили в четверг в МИД Ирана.

"Новый генсек НАТО, который заявляет, что ладит с избранным президентом США, странным образом настаивает на определении приоритетов для будущей администрации США", - написал представитель МИД Ирана Исмаил Багаи в соцсети X.

По его словам, подобные попытки главы альянса являются "подстрекательством к дальнейшей воинственности путем создания поляризованной картины мировой политики".

Представитель иранского ведомства подчеркнул, что Рютте должен "чувствовать себя ответственным за то, что мир становится все менее безопасным".

Иранские СМИ, со своей стороны, отмечают, что в недавнем интервью Рютте заявил, что Трампу следует опасаться успеха России на Украине, так как в таком случае укрепят свои позиции и Китай, Иран, КНДР.

ALFABÊ				DİKARÎ BIXWÎNÎ
KURDÎ			Azerî	
N b/s	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ee	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Iı	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, limon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, neví, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Üü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Президент Барзани обсудил формирование правительства Курдистана с послом США

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани провел переговоры с послом

США в Ираке Алиной Романовски по вопросам формирования нового Регионального правительства Курдистана (КРГ) и развития событий на Ближнем Востоке. На встрече присутствовал генеральный консул США в Курдистане.

Согласно заявлению офиса президента, во время встречи, проведенной в ознаменование завершения срока полномочий Романовски, президент Барзани выразил благодарность за ее "вклад в укрепление связей между Соединенными Штатами, Ираком и Курдистаном. Усилия посла Романовски сыграли важную роль в углублении сотрудничества и взаимопонимания. Мы желаем ей успехов в ее будущих начинаниях". Г-жа Романовски ответила взаимностью, поблагодарив регион Курдистан за "сотрудничество и поддержку", которые, по ее словам, были "ключевыми для успеха ее миссии". Встреча была посвящена текущим переговорам между политическими партиями после парламентских выборов в Курдистане, направленным на формирование нового правительства. Кроме того, стороны обсудили ситуацию в Ираке, отношения США и Ирака и события на Ближнем Востоке.

Регион Курдистан запускает информационную кампанию по борьбе с ВИЧ

Региональное правительство Курдистана (КРГ) запустило информационную кампанию по сдерживанию распространения

ВИЧ. Об этом 1 декабря сообщила менеджер Управления профилактического здравоохранения в Эрбиле д-р Бериван Аднан.

По ее словам, хотя в регионе Курдистан есть случаи ВИЧ, "большинство инфицированных — это иностранные граждане, которые были репатрированы после постановки диагноза".

"В регионе Курдистан зарегистрирован 61 случай ВИЧ", — сказала Аднан, уточнив, что 34 случая зарегистрированы в Эрбиле, 21 в Сулеймании и шесть в Дохуке.

"Были приняты необходимые медицинские меры для инфицированных, которые остаются под постоянным медицинским наблюдением", — добавила она.

По словам Аднан, КРГ проводит ежегодное бесплатное тестирование на ВИЧ и кампании по повышению осведомленности через учреждения здравоохранения. Эти инициативы включают центры раннего выявления для сотрудников частного сектора и лиц, готовящихся к браку.

Посол США встретила с президентом ДПК

1 декабря посол США в Ираке Алина Романовски описала недавний визит курдского лидера Масуда Барзани в Багдад как "значительный шаг в преодолении политических разногласий".

По данным офиса Барзани, главы "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и бывшего президента Курдистана, Романовски также поздравила Курдистан с успешными парламентскими выборами и приветствовала запланированную на 2 декабря первую сессию парламента Курдистана как важную веху.

Посол также выразила надежду на то, что переговоры между курдскими политическими партиями вскоре приведут к соглашению и формированию 10-го кабинета Регионального правительства Курдистана.

Что касается июльского визита Барзани в Багдад, первого за

шесть лет, Романовски сказала, что он "помог объединить полити-

ность продолжения и расширения сотрудничества.

ческие фракции и укрепить связи между регионом Курдистан и федеральным правительством Ирака".

В свою очередь, лидер ДПК признал позитивный прогресс в отношениях между США, Курдистаном и Ираком, подчеркнув важ-

"На встрече также обсуждались текущая политическая ситуация, региональные события и растущая угроза терроризма, а также меры по обеспечению мира и стабильности в Ираке и регионе в целом", — говорится в заявлении.

Премьер-министр Курдистана и уходящая посол США обсудили ключевые региональные вопросы на прощальной встрече

В воскресенье, 1 декабря, премьер-министр Курдистана Масрур Барзани принял уходящую посла США в Ираке Алину Романовски, чтобы отметить завершение ее полномочий.

Премьер-министр Барзани сообщил в своем заявлении, что в

начале встречи он поблагодарил посла США за ее усилия по укреплению двусторонних отношений.

В заявлении офиса премьера говорится, что стороны обсудили бюджет, а также конституционные и финансовые права региона Курдистан. При этом премьер-

министр повторил, что "Курдистан выполнил все свои конституционные обязательства, и федеральное правительство должно предоставить финансовые права народу Курдистана без задержек или вычетов".

Стороны согласились с необходимостью ускорить формирование нового единого и сильного правительства после первой сессии нового парламента Курдистана.

Они также подчеркнули важность скорейшего возобновления экспорта нефти Курдистана.

Посол США выразила благодарность Региональному правительству Курдистана за сотрудничество и помощь в ее миссии, и подтвердила стремление ее страны укреплять отношения с регионом.

Иран скоро продолжит переговоры со странами Европы о ядерной программе

Иран, Великобритания, Франция и Германия договорились в ближайшем будущем продолжить обсуждение иранской ядерной программы, а также ряда других вопросов, сообщил в соцсети замглавы МИД Ирана Казем Гарибабади.

"Очередной раунд откровенных переговоров с представителями Франции, Германии и Великобритании. (...) Решили продолжить дипломатический диалог в ближайшем будущем", - написал он.

По его словам, представители Ирана и европейских стран обсудили "двусторонние, региональные и международные события, в частности ядерные вопросы и вопросы отмены санкций".

"Мы твердо намерены отстаивать интересы нашего народа, и мы предпочитаем путь диалога и вовлеченности", - добавил Гарибабади.

29 ноября в Женеве прошла встреча заместителей глав МИД Ирана и "евротройки".

Ранее сообщалось, что представители Ирана и "евротройки" планировали обсудить перспективы возобновления Совместного всеобъемлющего плана действий (СВПД) по урегулированию иранской ядерной проблемы, а также санкции в отношении иранских авиа- и морских компаний, которые недавно ввел ЕС.

СВПД, в соответствии с которым Тегеран согласился ограничить деятельность в ядерной сфере в обмен на снятие с него экономических санкций, был заключен в 2015

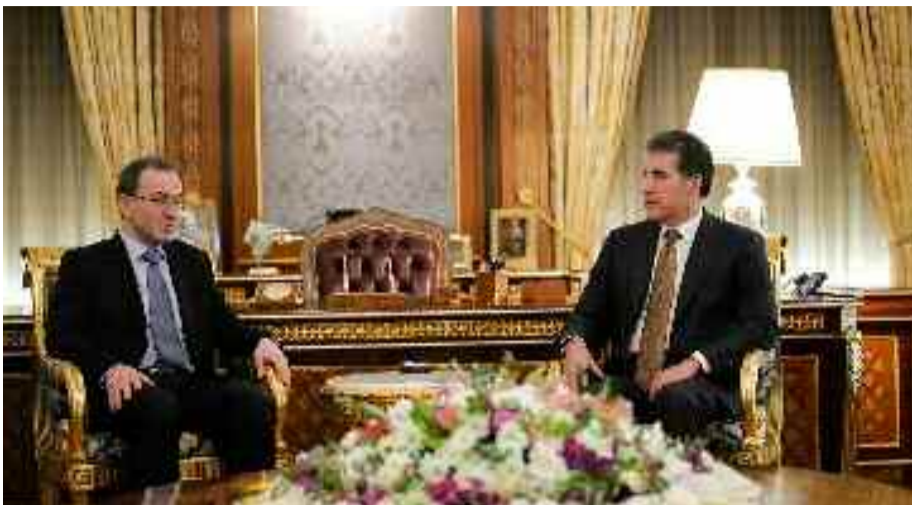

году Ираном и "шестеркой" международных посредников (Великобритания, Германия, Китай, Россия, США и Франция). Пришедший в Белый дом президент Дональд Трамп в мае 2018 года вышел из ядерной сделки и возобновил действие односторонних антииранских санкций. В ответ Тегеран объявил о поэтапной отмене ограничений в рамках СВПД.

Сменивший Трампа на посту президента Джо Байден выразил готовность вернуться в СВПД, однако все попытки за время его пребывания в Белом доме вдохнуть в ядерную сделку новую жизнь не увенчались успехом.

Между тем, в 2025 году истекает 10-летний срок действия СВПД и одобренной его резолюции СБ ООН 2231, после чего иранский вопрос уйдет из повестки дня Совета Безопасности.

Лидеры Курдистана обсудили формирование правительства и события в Сирии с послом России

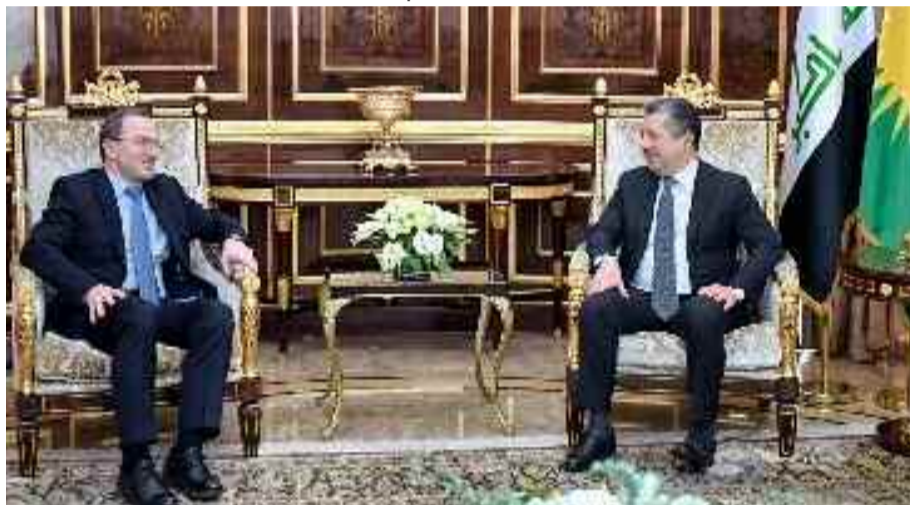

2 декабря президент Курдистана Нечирван Барзани встретился с послом России в Ираке Эльбрусом Кутрашевым. На встрече также присутствовал генеральный консул России в Курдистане.

По данным офиса курдского президента, стороны обменялись мнениями об отношениях между Эрбилем и Багдадом, парламентских выборах в Курдистане, обсуждениях политических партий по формированию нового правительства и первой сессии парламента Курдистана, которая состоялась в понедельник.

Текущая ситуация в Сирии и ее

региональные последствия стали еще одной ключевой темой встре-

чи.

Президент Барзани и посол Кутрашев подчеркнули необходимость укрепления сотрудничества в различных сферах.

Также российские дипломаты встретились с премьер-министром Курдистана Масруром Барзани.

Посол Кутрашев поздравил Барзани с успешным проведением выборов в парламент Курдистана и объявлением их результатов.

Они также обсудили "растущую необходимость в более крепких связях между Россией и Курдистаном и рассмотрели продолжающийся кризис в Сирии".

Президент Барзани подтверждает прочные отношения Курдистана с Италией

3 декабря президент Курдистана Нечирван Барзани приветствовал недавно назначенного

посла Италии в Ираке Никколо Фонтану.

Согласно заявлению офиса курдского президента, Барзани поздравил Фонтану с его новой должностью и подтвердил приверженность Курдистана поддержке его дипломатической миссии.

Барзани также "подтвердил прочные и постоянные отношения Курдистана с Итальянской Республикой".

Со своей стороны, посол Фонтана поблагодарил президента Барзани за его поддержку и "подчеркнул признательность Италии за ее отношения как с Ираком, так и с регионом Курдистан. Он также выразил свою приверженность укреплению двусторонних отношений в различных областях, представляющих взаимный интерес".

На встрече также обсуждались последние события на Ближнем Востоке, недавние выборы в парламент Курдистана и текущая ситуация в Сирии. Ранее посол Италии встретился с премьер-министром Курдистана Масруром Барзани.

Турция столкнулась с дипломатическим давлением на фоне продолжающегося наступления боевиков на северо-западе Сирии. Тон заявлений в адрес Анкары существенно ужесточил Тегеран: как сообщили арабские СМИ, во время последних контактов иранские представители недвусмысленно обвинили турецкую сторону в разжигании конфликта и поддержке антиправительственных сил. С требованием обуздать сирийских исламистов к своей союзнице по НАТО обратились и власти США. Призыв остановить эскалацию в Сирии "с использованием имеющихся у Анкары возможностей" прозвучал также во время состоявшегося во вторник телефонного разговора между лидерами России и Турции.

Визит главы МИД Ирана Аббаса Арагчи в Турцию в начале этой недели проходил в крайне напряженной атмосфере, поделились источники портала The Middle East Eye (МЭЕ), знакомые с содержанием переговоров. По их словам, во время контактов с турецким коллегой Хаканом Фиданом глава иранской дипломатии обвинил Анкару в поддержке боевиков, начавших 27 ноября полномасштабное наступление на северо-западе Сирии. Господин Арагчи также предупредил, что Исламская Республика окажет Дамаску

Турцию предупредили по-хорошему

необходимую военную поддержку. При этом, как с сожалением отмечают собесед-

чтобы были механизмы, позволяющие предотвратить перерастание последова-

ники МЭЕ, иранский министр, посетивший перед этим Сирию, не привез оттуда никакого послания о ее готовности вести переговоры с Турцией.

В вышедшем в среду интервью изданию "Аль-Араби аль-Джаид" господин Арагчи дипломатично заметил, что у Турции, "как и у любого другого игрока, есть связи и интересы в Сирии, но в то же время есть свои страхи и опасения".

Он уточнил, что Тегеран всегда консультируется с Анкарой "о том, как решить эти проблемы". Для этого, по словам министра, и существует "астанинский формат" — платформа по сирийскому урегулированию под эгидой Москвы, Анкары и Тегерана. Эта формула, заметил господин Арагчи, была разработана "именно с этой целью —

чтобы были механизмы, позволяющие предотвратить перерастание последовательных рисков в конфронтацию между странами". "Мы ожидаем, что Турция пойдет по этому пути", — добавил он.

Наиболее жесткими публичными высказываниями в адрес Анкары отметился Али Акбар Велаяти, советник верховного лидера Ирана Али Хаменеи. В беседе с иранским новостным агентством Tasnim он выразил удивление, что на сирийской арене Турция "попала в ловушку" США и Израиля — основных зарубежных игроков, на которые Тегеран и его союзники официально возлагают ответственность за вспышку насилия в Сирии.

В последнее время трения между Анкарой и Тегераном часто выходили наружу из-за войны в секторе Газа.

Как утверждали арабские издания, иранское прави-

тельство пыталось убедить Турцию в необходимости оборвать все торговые и дипломатические каналы с Израилем — в отместку за разрушения и жертвы в палестинском анклав, однако Анкара якобы не продемонстрировала большого энтузиазма по этому поводу.

Недавно господину Фидану пришлось провести, вероятно, непростую беседу и с госсекретарем США Энтони Блинкеном. По информации израильской корпорации Кап, в последнем телефонном разговоре глава Госдепартамента обратился к Анкаре с просьбой обуздать действия исламистских группировок в Сирии.

Сама Турция отрицает, что стоит за ударами по правительственным силам в Сирии, несмотря на то что инициаторы наступления фактически действуют из ее формальной зоны ответственности в этой стране.

Тема столкновений в северо-западных провинциях Арабской Республики была затронута также во время телефонной беседы между президентом РФ Владимиром Путиным и его турецким коллегой Реджепом Тайипом Эрдоганом. Согласно сообщению Кремля, российский лидер указал на "необходимость скорейшего прекращения террористической агрессии" против

Дамаска и важность восстановления порядка на всей территории Сирии "с использованием имеющихся у Анкары возможностей в регионе".

Впрочем, из высказываний иранских официальных лиц следует, что зарубежные союзники Дамаска сейчас допускают все, даже самые негативные сценарии развития событий. "Если сирийское правительство попросит Иран отправить войска в Сирию, мы изучим эту возможность", — заявил в разговоре с Al Araby Al Jadeed господин Арагчи. По его словам, сохранение текущей динамики на поле боя может вывести Ближний Восток из и без того хрупкого равновесия. Анкара, однако, может и не стать бенефициаром нынешнего кризиса в Сирии. Об этом заявил изданию Financial Times (FT) неназванный турецкий дипломат в отставке. По его словам, ситуация чревата для Турции притоком к ее границе новых беженцев, а также ухудшением отношений с Россией и США. "Создание героического нарратива о том, что Турция или ее опосредованные силы могут взять под контроль Алеппо, рассчитано на националистические настроения, однако мы можем погрязнуть в болоте", — резюмировал собеседник FT.

ДИПЛОМАТ

№ 45 (605) 01 - 07 декабр 2024-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Лидеры Курдистана приняли нового посла ОАЭ в Ираке

4 декабря курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), встретился с Абдуллой Матаром аль-Мазруи, новым послом ОАЭ в Ираке.

В заявлении, опубликованном офисом Барзани, сказано, что встреча состоялась в резиденции главы ДПК в Эрбиле.

Посол выразил свое удовольствие от посещения Курдистана и встречи с Барзани. "Аль-Мазруи передал приветствия от президента ОАЭ шейха Мухаммеда бин Заида Аль Нахайяна и похвалил руководство и институты Курдистана за их роль в содействии стабиль-

ности, развитию и восстановлению".

ности, развитию и восстановлению".

"Барзани тепло приветствовал посла, пожелав ему успехов в его миссии", — говорится в заявлении. "Он подчеркнул образцовое руководство ОАЭ и его при-

верженность прогрессу, назвав его образцом для подражания".

Курдский лидер также подчеркнул прочные связи между народами Курдистана и ОАЭ, выразив надежду на дальнейшее углубление

уз дружбы и сотрудничества между двумя сторонами.

Также посла принял президент Курдистана Нечирван Барзани, подчеркнувший полную поддержку региона успеху миссии посла.

Президент Барзани передал свои приветствия президенту ОАЭ Мохамеду бин Заиду Аль-Нахайяну и поблагодарил его страну за "постоянную поддержку Ирака и Курдистана".

Со своей стороны посол передал приветствия президента ОАЭ Барзани, высоко оценив "прочные отношения между ОАЭ и Ираком, особенно с регионом Курдистан". Стороны обсудили расширение сотрудничества в различных областях и обменялись мнениями о

последних событиях, в частности о ситуации в Сирии, а также о других вопросах, представляющих взаимный интерес.

В ходе отдельной встречи с премьер-министром Курдистана Масруром Барзани посол ОАЭ обсудил ключевые региональные проблемы, подчеркнув необходимость совместных усилий по поддержанию безопасности и стабильности в Ираке и на всем Ближнем Востоке. Стороны подчеркнули общую приверженность продвижению мира и развитию посредством партнерства.

Встреча проходит на фоне возросшей напряженности в Сирии, и политические эксперты предупреждают, что проиранские ополченцы могут втянуть Ирак в конфликт.

Президент Курдистана поздравил ОАЭ с Национальным днем

Президент Курдистана Нечирван Барзани поздравил Объединенные Арабские Эмираты (ОАЭ) с Национальным днем.

В посте на X Барзани написал: "От себя лично и от имени народа Курдистана я искренне поздравляю Объединенные Арабские Эмираты, их руководство и народ с Днем национального единства".

Барзани подчеркнул "братские и исторические отношения" между Курдистаном и ОАЭ, добавив: "Мы высоко ценим прочные связи между нами, и желаем ОАЭ дальнейшего прогресса и процветания под мудрым руководством Его Высочества шейха Мухаммеда бин Заида Аль Нахайяна, президента государства".

Национальный день ОАЭ, отмечаемый ежегодно 2 декабря, знаменует собой образование ОАЭ в 1971 году.

Sky: мирных жителей выводят из курдских кварталов на севере Алеппо

Отряды курдских ополченцев из коалиции "Силы демократической Сирии" (СДС) начали операцию по выводу мирных граждан из кварталов Бустан-эль-Баша и Шейх-Максуд на севере города Алеппо (360 км от Дамаска). Об этом сообщил телеканал Sky News Arabia.

По его информации, соглашение об эвакуации жителей из населенных курдами районов достигнуто с вооруженными формированиями сирийской оппозиции, которые вошли в Алеппо вслед за бандами террористической группировки "Джебхат ан-Нусра" (запрещена в РФ).

Ранее военный руководитель СДС Мазлум Абди написал в X, что договаривается через посредников о создании гуманитарных коридоров для вывода мирного населения. Он сообщил, что курдские бойцы и жители должны покинуть также районы Телль-Рифаат и Эш-Шахба. По его словам, все беженцы направляются в северо-восточные провинции Сирии, находящиеся под контролем СДС.

Курдские ополченцы оказали ожесточенное сопротивление при вторжении банд террористов на север и северо-запад Сирии, однако боевикам удалось зайти им в тыл и перерезать линии снабжения по шоссе из Манбиджа. "Мы вмешались, чтобы защитить мирное население от возможных массовых расправ после отхода правительственных войск, наши бойцы столкнулись с интенсивными атаками превосходящих сил противника, поэтому было принято решение об эвакуации", — отметил Абди.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Tariyel Cəlil

Xüsusi müxbir:

Nofəl Ədalət

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soçaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500